

SPRINT

**ANALIZA INOVATIVNOG POTENCIJALA U POGRANIČNOM
PODRUČJU**

Za Tehnološko inovacijski centar Međimurje izradila

Dr. sc. Dunja Potočnik, Institut sinergije znanosti i društva

Čakovec, studeni 2012.

SADRŽAJ

1. Sažetak	4
2. Uvod u studiju	6
2.1. Ciljevi	
2.2. Ciljevi studije	
2.3. Metodologija	
2.3.1. Upotreba statističkih podataka	
2.3.2. Statistički podaci obrtnika i gospodarstvenika	
2.3.3. Intervjui po poduzećima	
3. Statistički podaci o gospodarskoj i inovativnoj djelatnosti u Hrvatskoj	8
3.1. Podaci o poduzećima u Hrvatskoj	
3.2. Istraživačko-razvojna djelatnost u Hrvatskoj	
3.2.1. Izdaci za razvojno-istraživačku djelatnost	
3.2.2. Zaposleni u istraživačko-razvojnoj djelatnosti	
3.2.3. Državna sredstva za istraživačko-razvojnu djelatnost	
3.3. Inovacijska djelatnost u proizvodnoj djelatnosti u Hrvatskoj	
3.4. Bruto dodana vrijednost po zaposlenom u Hrvatskoj	
4. Rezultati analize za područje Krapinsko-zagorske, Međimurske i Varaždinske županije ..	13
4.1. Zaključci na temelju statistički podataka	
4.1.1. Statistički podaci o poduzećima	
4.1.1.1. Broj poduzeća	
4.1.1.2. Broj zaposlenih osoba	
4.1.1.3. Prihod poduzeća	
4.1.1.4. Bruto investicije	
4.1.1.5. Investicije u nove mogućnosti	
4.1.1.6. Investicije u rekonstrukciju, unaprijeđenije, nadogradnju i širenje	
4.1.1.7. Investicije u održanje postojećih djelatnosti	
4.1.2. Statistički podaci o istraživačkoj djelatnosti	
4.1.2.1. Broj istraživača	
4.1.2.2. Bruto domaći izdaci za istraživanje i razvoj	
4.2. Zaključci na temelju popisa inovativnih poduzeća	
4.2.1. Broj poduzeća po djelatnostima	
4.2.1.1. Industrija	
4.2.1.2. Građevina	
4.2.1.3. Trgovina	
4.2.1.4. Ostale djelatnosti	
4.2.2. Starost poduzeća	
4.2.3. Veličina poduzeća	
4.2.4. Rast broja zaposlenika 10/07	
4.2.5. Prihodi poduzeća 2010.	
4.2.6. Rast prihoda 10/07	
4.2.7. Čista neto dobit poduzeća 2010.	
4.2.8. Rast neto dobiti 10/07	
4.2.9. Sredstva poduzeća	
4.2.10. Dodana vrijednost po zaposlenom 2010.	
4.2.11. Rast dodane vrijednosti po zaposlenom 10/07	
4.2.12. Udio ulaganja u inovacije u cjelokupnom ulaganju	
4.2.13. Udio prihoda od prodaje inovacija	
4.2.14. Udio poduzeća u vlastitim proizvodima/djelatnostima/tehnologijama	
4.2.15. Udio poduzeća sa zaštićenim intelektualnim vlasništvom	
4.2.16. Udio poduzeća koja su najmanje 5% prihoda ostvarila na inozemnim tržištima	

4.2.17.	Udio poduzeća koja imaju vlastitu istraživačku grupu, ili zaposlenike uključene u inozemnu istraživačku grupu	
4.2.18.	Udio poduzeća koja zadovoljavaju svih 6 postavljenih kriterija za inovativnost	
4.3.	Zaključci na osnovi intervjua - kvalitativni čimbenici	
4.3.1.	Prepoznate potrebe u vezi s inovacijskom djelatnosti	
4.3.2.	Što poduzeća mogu ponuditi potencijalnim partnerima	
4.3.3.	Zaštićeno intelektualno vlasništvo .	
4.3.4.	Kompetencije poduzeća i prepoznate potrebe za znanjem	
4.3.5.	Organiziranost na području istraživanja i razvoja	
4.4.	Zaključci na temelju popisa istraživačkih institucija i intervjua po institucijama	
4.4.1.	Postojeći načini i oblici sudjelovanja u razvoju inovacija	
4.4.2.	Vrste akademskih djelatnosti za gospodarstvo	
4.4.3.	Potrebe i očekivanja od suradnje s gospodarstvom	
5.	Popis aktera u inovativnosti pograničnog područja	41
5.1.	Popis odabranih inovativnih poduzeća	
5.2.	Popis istraživačkih i obrazovnih institucija	
5.3.	Popis podupirajućih institucija	
6.	Rezultati intervjua provedenih po poduzećima te istraživačkim i obrazovnim institucijama ..	44
6.1.	Popis poduzeća uključenih u intervjue	
6.2.	Izveštaj o intervjuiima – opći zaključak o razini organiziranosti, ljudskim potencijalima, međusobnoj suradnji i inovativnosti poduzeća	
6.3.	Usporedba ponude i očekivanja u privatnom i javnom sektoru	
7.	Zaključak	47
8.	Literatura	49

1. Sažetak

Ova je studija usmjerena na mapiranje inovativnih gospodarskih subjekata i ustanova, u cilju izgradnje sustava informiranja i potpore inovativnim dionicima u gospodarstvu pogranične regije. Planirani ishod projekt vezan je uz umrežavanje inovativnih poslovnih subjekata u pograničnom području Slovenije i Hrvatske s akademskom (istraživačkom) zajednicom, uz jačanje već postojeće suradnja s nacionalnim i regionalnim potpornim institucijama u sustavu poticanja gospodarskog razvoja i poduzetništva. Pogranično područje obuhvaćeno analizom u projektu SPRINT u 2010. je okupilo 18.285 gospodarskih subjekata, od toga 4.931 u Krapinsko-zagorskoj, 5.865 u Međimurskoj i 7.489 u Varaždinskoj županiji. Riječ je o najmanjoj u odnosu na druge hrvatske regije, koju nastanjuje 10,1% hrvatskog stanovništva rasprostranjenog na tek 5,7% teritorija, s prerađivačkom industrijom kao vodećom s oko 40% udjela na tržištu. Temeljem prethodnih analiza o inovativnosti i komparativnoj prednosti sjeverozapadne regije Hrvatske u odnosu na druge hrvatske regije zaključeno je kako je Varaždinska županija najkonkurentnija hrvatska županija, Međimurska se nalazi na četvrtom, dok je Krapinsko-zagorska na nešto slabijem jedanaestom mjestu. Poduzeća obuhvaćena ovom studijom određena su u dogovoru s jedinicama lokalne i regionalne samouprave, a s hrvatske strane obuhvaćaju 44 poduzeća iz Krapinsko-zagorske županije (od toga je 37 društava s ograničenom odgovornošću – d.o.o. i 7 dioničkih društava – d.d.), 29 poduzeća iz Međimurske županije (25 d.o.o. i 4 d.d.) i 43 poduzeća iz Varaždinske županije (37 d.o.o. i 6 d.d.).

Poglavlje 2. predstavlja pregled ciljeva studije i metodologije korištene pri prikupljanju podataka. Obzirom na izvore korišteni podaci podijeljeni su u kvalitativne i kvantitativne, pri čemu se podaci obuhvaćeni u prvoj razini analize odnose na postojeće analize inovativnih djelatnosti u Hrvatskoj, te na statističke pokazatelje gospodarskih djelatnosti u pograničnoj regiji Hrvatske obzirom na sektore i djelatnosti. U sljedećoj razini analize na temelju statističkih podataka izlučena su poduzeća ocijenjena kao inovativna, nakon čega su temeljem intervjua s predstavnicima poduzeća prikazani podaci o organizacijskim aspektima djelovanja inovativnih poduzeća, kao i o ostvarenoj i preferiranoj suradnji s drugim sličnim poduzećima i drugim dionicima u inovativnoj djelatnosti u Hrvatskoj (javnom sektoru i obrazovno-istraživačkim institucijama).

Poglavlje 3. fokusirano je na pregled gospodarske i inovativne djelatnosti na razini Hrvatske, s naglaskom na proizvodnu i istraživačko-razvojnu djelatnost. Navedenim su obuhvaćeni podaci o izdacima i dobiti, kretanju broja zaposlenih u recentnom razdoblju, udjelima pojedinih sektora u

ulaganjima u istraživačko-razvojnu djelatnost, kao i uključenosti inovacijske djelatnosti u hrvatsko gospodarstvo. Ovi su podaci upotpunjeni brojem zaposlenih u visokotehnološkom sektoru i indeksima inovativnosti u Hrvatskoj i drugim europskim državama, te ocjenom pripremljenosti Hrvatske za uključenje u europsku inicijativu *Innovation Union*.

Poglavlje 4. obuhvaća pregled detaljnih statističkih pokazatelja gospodarske i istraživačko-razvojne djelatnosti u Krapinsko-zagorskoj, Međimurskoj i Varaždinskoj županiji. Analizom su obuhvaćeni podaci o broju poduzeća po gospodarskoj djelatnosti, starosti poduzeća, broju zaposlenih osoba, prihodima, dodanoj vrijednosti po zaposlenoj osobi, investicijama, udjelu ulaganja u inovacije, udjelu poduzeća s vlastitim proizvodima, tehnologijama i zaštićenim vlasništvom, te broju istraživača i bruto domaćim izdacima za istraživanje i razvoj. U ovom je poglavlju posebna pažnja posvećena i broju poduzeća koja najmanje 5% prihoda ostvaruju na inozemnom tržištu, te poduzećima koja podržavaju rad vlastitih istraživačko-razvojnih grupa. Od poduzeća je zatražena i ocjena dosadašnje suradnje s akterima u inovativnim djelatnostima u pograničnom područje, te procjena potreba u cilju razvoja inovativnih proizvoda i djelatnosti u pograničnom području Hrvatske.

Poglavlje 5. daje tablični prikaz odabranih inovativnih poduzeća, popis istraživačkih i obrazovnih institucija, te popis podupirajućih institucija u procesu razvoja inovativnih gospodarskih djelatnosti u Krapinsko-zagorskoj, Međimurskoj i Varaždinskoj županiji.

Poglavlje 6. uz tablični prikaz svih poduzeća uključenih u istraživanje, pruža uvide i u razinu organiziranosti, ljudske potencijale i suradnju inovativnih poduzeća međusobno i s razvojno-istraživačkim sektorom. Ovi su uvidi upotpunjeni prikazom očekivanja dionika u privatnom i javnom sektoru u procesu razvoja inovativnih proizvoda i djelatnosti. Očekivanja dionika iz privatnog sektora najvećim su dijelom usmjerena prema institucijama javne uprave, ciljano na financijske poticaje i posredovanje pri povezivanju u inovativna partnerstva, kao i administrativnu podršku pri prijavljivanju projekata na međunarodne fondove. Budući da akademski sektor posjeduje dio ekspertize koju je privatni istaknuo kao deficitarno područje, očekivanja akademskog sektora od privatnog drukčijeg je karaktera, odnosno usmjereno je na razvoj idejnih rješenja za proizvode i djelatnosti tražene na tržištu.

Poglavlje 7. obuhvaća zaključak studije, koji identificira glavne prepreke intenzifikaciji razvoja inovativnih i istraživačko-razvojnih djelatnosti u pograničnoj regiji Hrvatske. Uz prepoznate prepreke zaključak daje preporuke za povećanje kapaciteta za transfer znanja, vještina i zajedničko korištenje infrastrukture između javnog i privatnog sektora.

2. Uvod u studiju

2.1. Ciljevi

Pogranično područje između Hrvatske i Slovenije odlikuje isprepletenost utjecaja s obje strane u području gospodarstva i društvenog razvoja. Ova je isprepletenost i suradnja ojačana instrumentima pretpripravnih IPA programa (IPA 2007.-2013.), koji su fokusirani na aspekte obrazovanja, razvoja tržišta rada, izgradnje infrastrukture, zaštitu okoliša te razvoja gospodarstva. No, u ovoj je regiji gospodarstvo još uvijek u velikoj mjeri zasnovana na radno intenzivnoj industriji poput tekstilne i metalurške, te građevinskom sektoru. Stoga je prepoznata potreba za mapiranjem inovativnih gospodarskih subjekata i ustanova, koje bi poslužilo i za izgradnju sustava informiranja i potpore inovativnim dionicima u gospodarstvu pogranične regije. Projektom SPRINT povezuju se inovativni poslovni subjekti u pograničnom području Slovenije i Hrvatske s akademskom (istraživačkom) zajednicom, te jača već postojeća suradnja s nacionalnim i regionalnim potpornim institucijama u sustavu poticanja gospodarskog razvoja i poduzetništva. Sa strane Republike Slovenije u projekt je uključena Podravska regija, dok su s hrvatske strane uključene tri županije: Krapinsko-zagorska, Međimurska i Varaždinska, te Grad Zagreb kao pridruženo područje. Projekt je financiran putem IPA prekograničnog programa Slovenija-Hrvatska 2007.-2013. i Službe vlade Republike Slovenije za lokalnu samoupravu i regionalnu politiku.

2.2. Ciljevi studije

Glavni je cilj projekta određen kao izgradnja potpornog okruženja za poticanje konkurentnosti i gospodarskoga rasta kroz povezivanje poduzeća i znanstvenoistraživačkih institucija u pograničnom području Slovenije i Hrvatske. Temeljem ovako definiranog glavnog cilja određeno je pet posebnih ciljeva:

1. identifikacija inovativnog potencijala poduzeća u pograničnom području;
2. regionalno i prekogranično povezivanje inovativnih poduzeća s istraživačkim institucijama;
3. promocija zajedničkih razvojnih ideja poduzeća i istraživačkih institucija;
4. priprema preporuka za poticanje rasta inovativnih poduzeća usmjerenih ka aktivnostima javnog sektora i gospodarstva koje će doprinijeti prijenosu znanja između poduzetničkog i akademskog sektora;

5. unaprjeđenje suradnje između pograničnih regija u području razvoja gospodarskih i tehnoloških inicijativa, uz jačanje integracije u međunarodne tehnološke inicijative.

Ciljne skupine obuhvaćene istraživanjem na projektu su inovativna poduzeća i obrazovno-istraživačke institucije u pograničnom području, dok će rezultati projekta uz ove glavne dvije ciljne skupine obuhvatiti i diseminaciju prema lokalnoj i regionalnoj samoupravi, potpornim institucijama u sustavu poduzetništva i inovacija te javnosti. Diseminacija rezultata projekta prema široj javnosti u ovom je projektu izuzetno bitan element zbog podizanja svijesti javnosti o važnosti izgradnje potpornih struktura za poticanje razvoja poduzetništva i inovativnosti, kao i o važnosti ulaganja u razvoj tehnologija i inovacija.

2.3. Metodologija

Metodologiju projekta možemo podijeliti na četiri razine:

1. prikupljanje ekonomskih indikatora na nacionalnoj razini, pri čemu se broj i kvaliteta podataka prikupljenih sa slovenske i hrvatske strane dijelom razlikuju jer u Hrvatskoj dio podataka još nije dostupan. Drugim riječima, dio podataka predviđenih projektnim prijedlogom tek se prikuplja na razini Hrvatske (naročito podaci vezani uz NUTS2 regije), a očekuje se da će navedeni podaci u potpunosti biti usustavljeni po otvaranju strukturnih fondova Hrvatskoj;
2. prikupljanje statističkih podataka o potencijalno inovativnim poduzećima u pograničnom području, pri čemu je lista potencijalno inovativnih poduzeća dogovorena s jedinicama regionalne i lokalne samouprave. Podaci o poduzećima prikupljeni su temeljem 28 indikatora koji se odnose na razdoblje od 2007.-2010. godine;
3. analiza inovativnosti poduzeća putem upitnika o šest kriterija inovativnosti. Krajnji je cilj ovog koraka određivanje najmanje pet inovativnih poduzeća po regiji/županiji, a sva finalno izlistana poduzeća morala su zadovoljiti najmanje tri od šest indikatora inovativnosti;
4. provedba intervjua u odabranim inovativnim poduzećima putem upitnika (podataka za *matchmaking* bazu podataka) koji se sastojao od tri dijela:
 - kontakt podataka poduzeća;
 - četiri pitanja o opisu poduzeća, djelatnosti, te potreba i ponude poduzeća;
 - šest pitanja o ostvarenom plasmanu na domaća i strana tržišta, intelektualnom vlasništvu, istraživanju i razvoju, te stavu o utjecaju zakonodavstva na rad poduzeća i ostvarenoj potpori od strane institucija u okruženju.

5. intervjuiranje predstavnika visokoškolske, odnosno istraživačke ustanove – Fakulteta elektrotehnike i računarstva Sveučilišta u Zagrebu (FER). Ovi su intervjui uključivali popis djelatnosti u kojima je moguća suradnja FER-a s poslovnim subjektima iz regije.

3. Statistički podaci o gospodarskoj i inovativnoj djelatnosti u Hrvatskoj

Osnovno polazište ovog projekta vezano je uz povezanost uspjeha suvremenih poduzeća s njihovom komunikacijom i tehnološkom suradnjom s drugim gospodarskim subjektima, te obrazovnim i istraživačkim institucijama. Drugim riječima, uspješno i inovativno poduzeće nije izolirano već je dobro umreženo i kontinuirano ulaže u suradnju s lokalnom upravom, investitorima, dobavljačima, korisnicima njihovih usluga i proizvoda te istraživačkim organizacijama. Općenito povoljna poduzetnička klima, uređenost zakonodavstva i relativno stabilni nacionalni gospodarski pokazatelji presudni su za razvoj tehnološki naprednih i inovativnih aktivnosti. Pritom potpora specifičnih infrastruktura, poput regionalnih razvojnih agencija, tehnoloških parkova i inkubatora, često može označiti presudan element za uspjeh (potencijalno) inovativnog poduzeća. U Hrvatskoj se od sredine 2000.-ih intenzivirao radi na uspostavljanju potpornih struktura za razvoj inovativnog poduzetništva, a današnji sustav osim nadležnih ministarstava, regionalne samouprave i lokalne uprave, gospodarskih i obrtničkih komora, Hrvatske nacionalne zaklade za znanost, Hrvatske agencije za malo i srednje poduzetništvo (HAMAG Invest), Hrvatske banke za obnovu i razvoj, regionalnih razvojnih agencija, BICRO-a (Poslovno-inovacijske agencije Republike Hrvatske), Hrvatskog instituta za tehnologiju (odnedavno objedinjen s agencijom BICRO), uključuje i regionalne poslovne zone i tehnološke parkove te tehnološko-inovacijske centre pokrenute nezavisno ili u suradnji sa sveučilištima i veleučilištima. Ovome treba dodati i rastuću inicijativu za razvoj hrvatskog ICT klastera, okupljenu oko udruge Cro-ICT, s članicama iz Primorsko-goranske, Međimurske, Splitsko-Dalmatinske, Osječko-baranjske, Varaždinske, Istarske i Zadarske županije te Grada Zagreba. Također, 2008. je u Hrvatskoj osnovana Europska poduzetnička mreža (EEN), financirana iz europskih fondova, čija je uloga podrška malom i srednjem poduzetništvu i inovatorima kroz transfer informacija, vještina i tehnologije.

Statistički podatak od kojeg ćemo krenuti u ocrtavanju gospodarske klime u Hrvatskoj prikazan je u tablici 1 i govori o gotovo dvostrukom rastu bruto domaćeg proizvoda (BDP) po stanovniku u Hrvatskoj u razdoblju od 2000.-2010.

Tablica 1: BDP po stanovniku u eurima

GDP/capita, (EUR)	2000.	2008.	2009.	2010.
		5.200	10.700	10.100

Ukoliko se usmjerimo na novije podatke Državnog zavoda za statistiku o gospodarskoj djelatnosti, tada govorimo o 1.539 registriranih dioničkih društava u 2010. (od toga je 1.341 bilo aktivno), dok je društava s ograničenom odgovornošću bilo 140.232 (od toga 111.271 aktivno). Ta su poduzeća u 2009. ostvarila promet od 600.215.038.000 kn, pri čemu je vrijednost proizvodnje bila 460.372.968.000 kn, a rezultatna dodana vrijednost 163.719.736.000 kn, dok je u tom ostvarenju sudjelovalo ukupno 1.153.441 zaposlenih. Te je godine u sektoru stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti ostvaren promet od 31.703.043.000 kn, a vrijednost proizvodnje je 32.311.696.000 kn, uz 89.974 zaposlenih. Institucije zaposlenja obuhvaćale su 23.222 malih pravnih subjekata; 113 srednjih i 8 velikih. Uže gledano, istraživači su dominantno bili zaposleni u sustavu visokog obrazovanja (njih 7.446), u javnom istraživačkom sektoru (3.107), dok ih je najmanje radilo u poslovnom sektoru (1.521). U analizi istraživačkog sustava u Hrvatskoj važno je istaknuti njegovu podfinanciranost, s udjelom javnog proračuna kojim se financira ovaj sektor u stalnom opadanju od sredine 2000.-ih. Naime, posljednji podaci Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta govore o tek 0,76% proračuna izdvojenog za potrebe istraživanja i razvoja, što je daleko ispod 3% zacrtanih *Lisabonskom poveljom*. Kao dopunu ovom podatku u tablici 2 donosimo udjele pojedinih sektora u financiranju znanosti i istraživanja u Hrvatskoj i prosjek financiranja za članice Europske unije.

Tablica 2: Udjeli (%) pojedinih sektora u financiranju znanosti i istraživanja

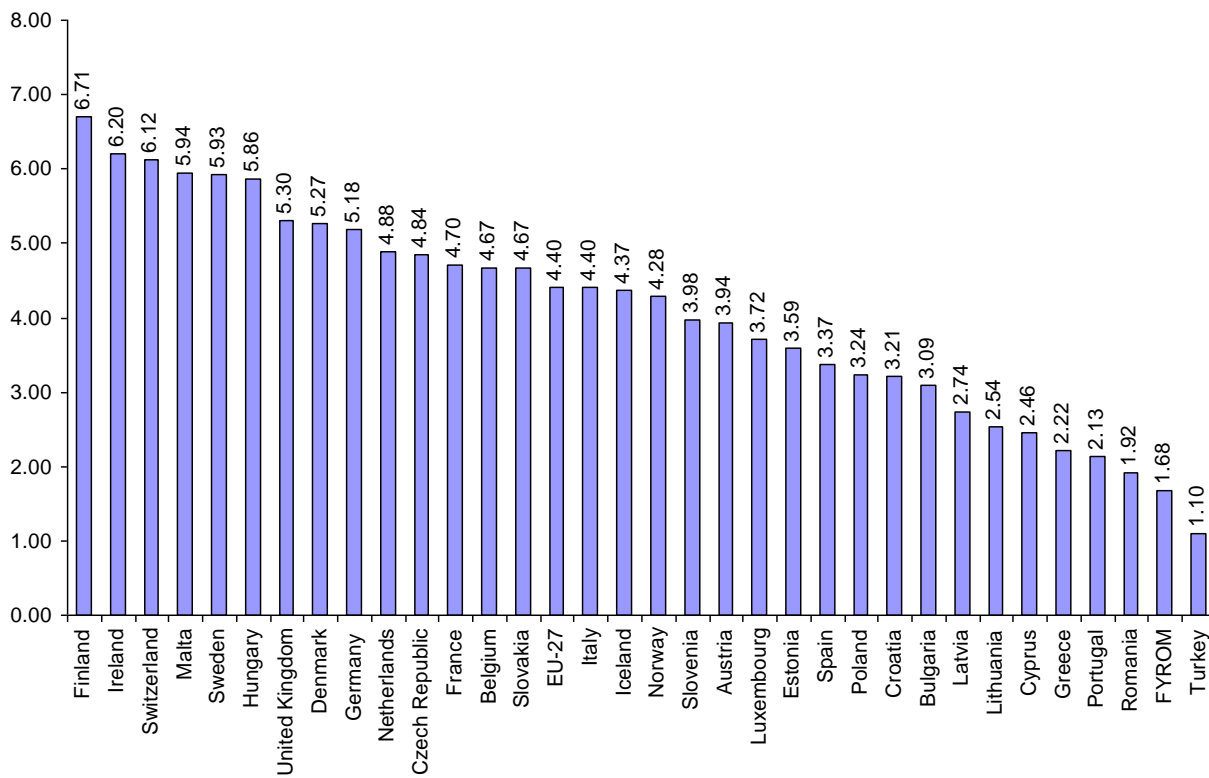
	2001.	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.	2007.	2008.	2009.	2010.
Poslovni sektor										
EU-27	55,7	54,4	53,9	54,2	54,1	55,1	55	54,8	54,1	-
HR	-	45,7	42,0	43,0	34,3	34,6	35,5	40,8	39,8	38,8
Vladin sektor										
EU-27	34,1	34,5	35,3	35,1	34,5	33,5	33,2	33,8	34,9	-
HR	-	46,4	55,9	46,6	58,1	55,8	50,4	49,3	51,2	49,2
Visokoobrazovne institucije										
EU-27	0,6	0,6	0,7	0,7	0,8	0,9	0,9	0,9	1,0	-
HR	-	6,4	-	7,9	4,9	2,5	3,0	1,9	1,9	2,0
Privatni neprofitni sektor										
EU-27	1,6	1,7	1,5	1,6	1,6	1,7	1,7	1,6	1,6	-
HR	-	-	-	-	0	0,2	0,2	0,2	0,1	0,2
Inozemne investicije										
EU-27	8,0	8,8	8,6	8,4	9	8,8	9,2	8,8	8,4	-
HR	-	1,5	2,2	2,6	2,6	6,8	10,9	7,9	7,0	9,9

*Izvor: Eurostat

Od 2001. udio financiranja iz poslovnog sektora na europskoj razini zadržao se na oko polovici ukupnih sredstava, dok je u Hrvatskoj opao za sedam posto, a trenutno iznosi skoro petnaest posto manje od europskog prosjeka. No, i u Europi i u Hrvatskoj ulaganje iz vladinog sektora ostalo je na istoj razini, s time da EU-27 iz vladinog sektora u istraživanje i razvoj ulaže skoro 15% manje udjela od Hrvatske. Visokoobrazovne institucije i u Hrvatskoj i u Europi trenutno u istraživanje i razvoj ulažu skromne iznose, pri čemu EU-27 kroz cijelo promatrano razdoblje oscilira između 0,6 i 1%, dok su iznosi u Hrvatskoj padali od početnih 6% do današnjih 2%. Podatak o ulaganju privatnog neprofitnog sektora vrlo je zanimljiv jer EU-27 u prosjeku uspijeva privući 1,6% takvih ulaganja, dok su ona u Hrvatskoj gotovo nepostojeća. No, posljednji promatrani podatak – onaj o inozemnim investicijama govori nam da se situacija s ulaganjima u Hrvatskoj ipak mijenja. Drugim riječima, to je jedini indikator s kojim se Hrvatska trenutno nalazi nešto iznad EU prosjeka, i on je u konstantnom rastu od 2002.

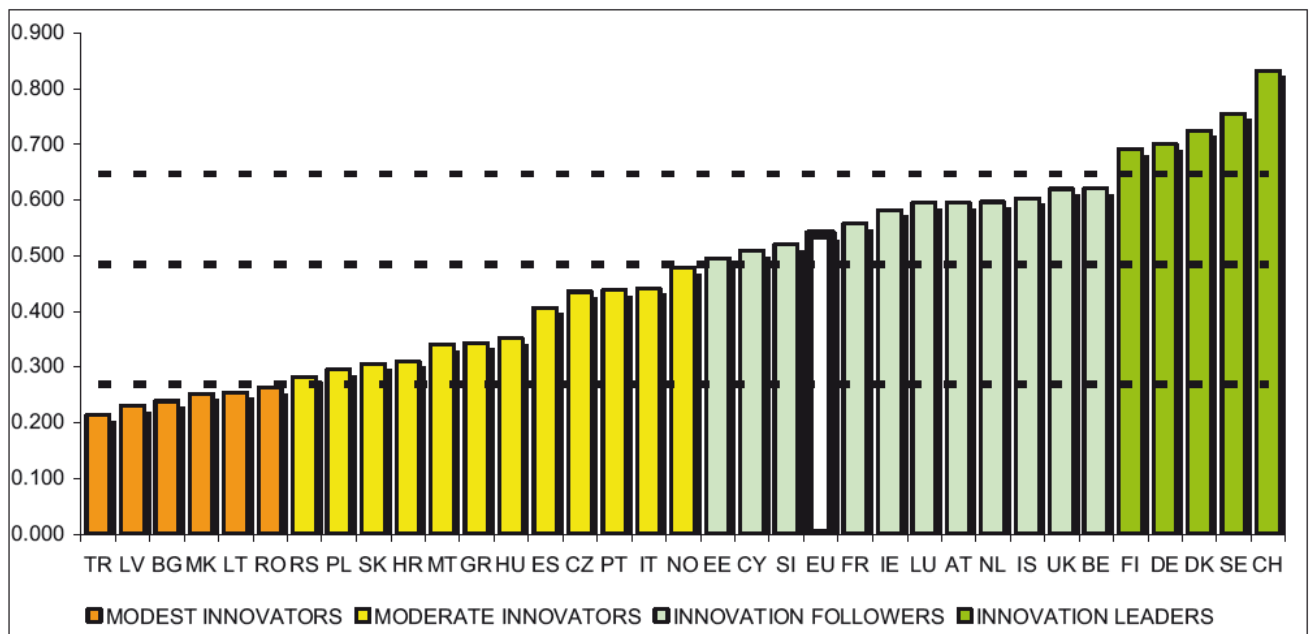
Broj zaposlenih u visokotehnološkom sektoru na 1.000 stanovnika (Eurostat, 2007.) ukazuje na nepovoljan položaj u odnosu na vodeće zemlje (Finsku, Irsku i Švicarsku), u kojima je broj zaposlenih dvostruko viši nego u Hrvatskoj (grafikon 1).

Grafikon 1: Broj zaposlenih u visokotehnološkom sektoru na 1.000 stanovnika

U svjetlu broja zaposlenih u visokotehnološkom sektoru nije teško protumačiti činjenicu da se Hrvatska (prema podacima Eurostata iz 2009.) nalazi na europskom začelju po broju registriranih patenata na milijun stanovnika. Naime, u Hrvatskoj je registrirano tek 0,225 patenata na milijun stanovnika, dok je prosjek EU-27 9,35, a nepovoljnu hrvatsku situaciju dijele još i Luxembourg, Rumunjska, Bugarska i Turska. Grafikon 2 (preuzet iz *Innovation Union Scoreboard 2011.*) Hrvatsku smješta među „umjerene inovatore“, koji tek trebaju dostići zemlje koje se nalaze u društvu „sljedbenika inovatora“, da bi se potom u nekoj duljoj vremenskoj perspektivi uvrstila među „lidera inovacija“ – u društvo Švicarske, Švedske, Danske, Njemačke i Finske.

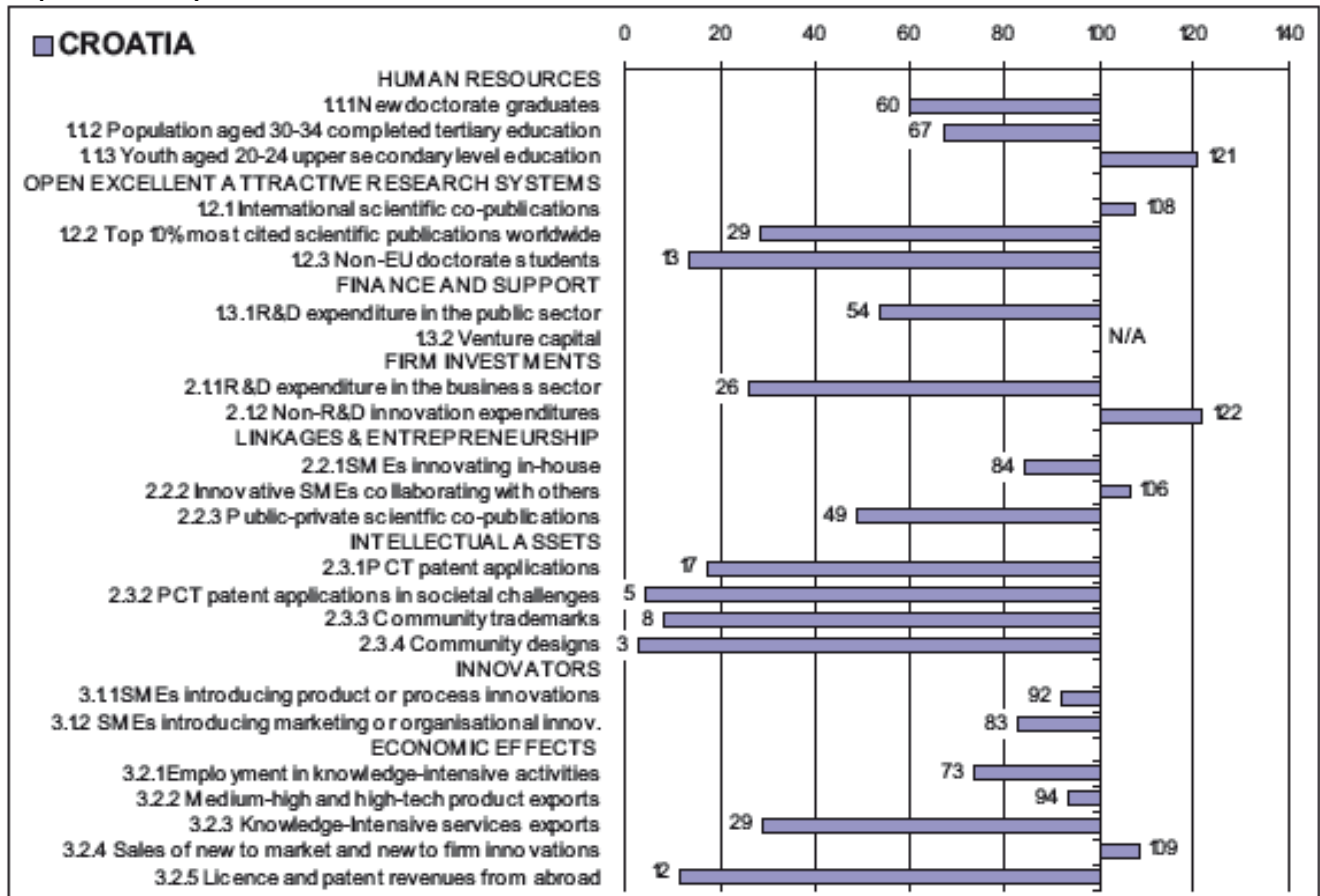
Grafikon 2: Indeks inovativnosti

Analiza A. Pozzi u publikaciji *Razvoj inovativnih poslovnih parkova za promidžbu inovacije i poduzetništva u jugoistočnoj Europi* (BICRO, 2010.: 4) izlaže da se „... najvećom slabošću čine tehnološko iskorištavanje znanja (tj. transfer tehnologije) i odgovarajuća financijska sredstva koja bi usmjerila Hrvatsku prema tranziciji u gospodarstvo temeljeno na znanju kojem teži. [...] Suradnja poslovnih sektora sa znanstvenim organizacijama i institucijama visokog školstva nije zadovoljavajuća te su, kao rezultat toga, tehnološke sposobnosti industrije, a posebice manjih tvrtki i malog i srednjeg poduzetništva, nedovoljne“. U prilog tomu ide i detaljna analiza indikatora inovativnosti iz *Innovation Union Scoreboard 2011.* (grafikon 3), po kojoj razlozi za skromne mogućnosti za inovativna rješenja u Hrvatskoj leže u malom broju

patenata i licenci, te u nedostatku otvorenog i atraktivnog sustava podrške istraživanju i inovacijama. Relativno dobar položaj ogleda se u ljudskim resursima, financijskoj podršci, broju inovatora i utjecaju inovacija na gospodarstvo, a u odnosu na prethodno promatrano razdoblje zabilježen je rast u investicijama poduzeća u istraživanje i razvoj.

Grafikon 3: Vrijednosti pojedinih indikatora inovativnosti u odnosu na vrijednosti EU-27(EU-27=100)

No, usprkos ovim nepovoljnim indikatorima, izvješće o napretku Hrvatske u procesu pridruživanja EU *Monitoring Croatia for EU Access* (2012) daje pozitivne ocjene pripremljenosti za nastavak sudjelovanja u Sedmom okvirnom istraživačkom programu (*Seventh EU Research Framework Programme – FP7*¹). U ovom je izvješću također istaknuto da su na nacionalnoj razini poduzeti koraci za stimuliranje inovativnosti i doprinos inicijativi *Innovation Union*², ključnoj agendi razvoja znanosti i tehnologije Europske unije koju europska administracija promovira kao kanal podizanja konkurentnosti i gospodarskog uspjeha Europe.

¹ http://cordis.europa.eu/fp7/home_en.html

² http://ec.europa.eu/research/innovation-union/index_en.cfm

4. Rezultati analize za područje Krapinsko-zagorske, Međimurske i Varaždinske županije

4.1. Zaključci na temelju statističkih podataka

Pogranično područje obuhvaćeno analizom u projektu SPRINT s hrvatske strane najmanje je u odnosu na druge hrvatske regije i obuhvaća 10,1% hrvatskog stanovništva rasprostranjenog na tek 5,7% teritorija. Na ovom je području u 2010. registrirano ukupno 18.285 gospodarskih subjekata, od toga 4.931 u Krapinsko-zagorskoj, 5.865 u Međimurskoj i 7.489 u Varaždinskoj županiji. Ova su poduzeća i obrti u Krapinsko-zagorskoj županiji zapošljavala 33.979 pojedinaca, u Međimurskoj 34.671, a u Varaždinskoj 58.285. U sve je tri županije ključna gospodarska grana prerađivačka industrija i to u udjelu od oko 40%. Ove tri županije zajedno zapošljavaju oko 60% radnika u tekstilnoj i kožarsko-obućarskoj industriji, a sljedeća dominantna grana je metaloprerađivačka industrija, iza koje slijedi proizvodnja električnih aparata i strojeva. Radno-intenzivnih grana industrije u recesijskom je razdoblju obilježena padom indeksa proizvodnje, smanjenjem prodaje i izvoza te padom zaposlenosti, a plaće u prerađivačkoj industriji već godinama su oko 20% do 25% niže u odnosu na državni prosjek. Iako su ovo razmjerno nepovoljni pokazatelji ove se tri županije nalaze u okruženju koje predstavlja statistički najuspješniju hrvatsku regiju prema NUTS 2 podjeli (regija sjeverozapadna Hrvatska), te se očekuje da će indikatori razvoja ovih županija imati povoljnu uzlaznu putanju (tablica 3).

Tablica 3: BDP ZA RH i prostorne jedinice za statistiku 2. razine u 2005. i 2006.

Prostorne jedinice za statistiku 2. razine i županije	BDP (mil. EUR) 2005.	BDP (mil. EUR) 2006.	Struktura po NUTS 2, % (Hrvatska = 100)	BDP per capita (EUR) 2005.	BDP per capita (EUR) 2006.	Indeks Hrvatska = 100 (’05/’06)
Republika Hrvatska	31 255	34 212	100,0	7 036	7 705	
Sjeverozapadna Hrvatska	15 107	20 040	48,3/48,1	9 069	12 010	128,9 /128,3
Središnja i Istočna RH	6 360	7 150	20,3 /20,9	4 808	5440	68,3/70,6
Jadranska Hrvatska	9 788	10 589	31,3 /31,0	10 589	7 258	95,7/94,2

*Izvor: DZS

Zaključak o komparativno dobrom položaju Krapinsko-zagorske, Međimurske i Varaždinske županije nalazi potporu i u podacima o rangu hrvatskih regija i županija prema

konkurentnosti (tablica 4), prema kojima je Varaždinska županija najkonkurentnija hrvatska županija, Međimurska se nalazi na četvrtom, dok je Krapinsko-zagorska na nešto slabijem jedanaestom mjestu. Posebno promatrani rang poslovnog okruženja ponovno dovodi Varaždinsku županiju na prvo mjestu, dok su Međimurska i Krapinsko-zagorska po rezultatima poslovnog okruženja za dva mjesta niže od svog općeg ranga.

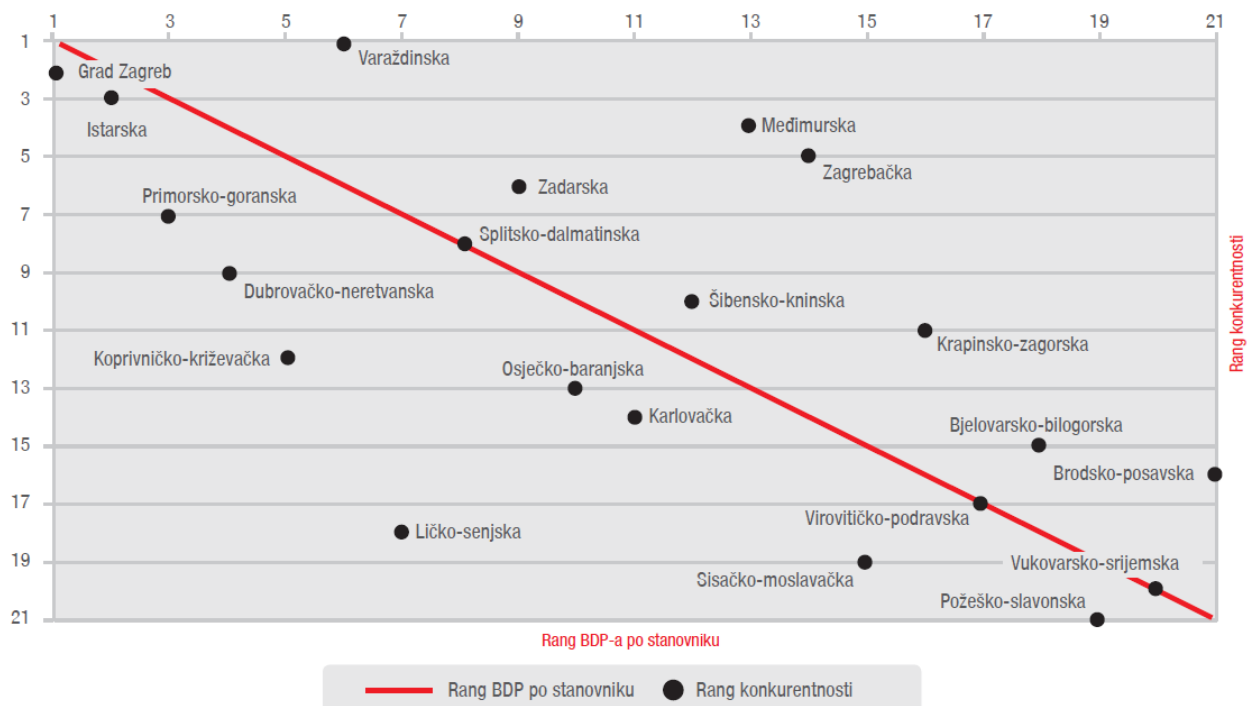
Tablica 4: Regije i županije Hrvatske rangirane prema konkurentnosti 2010.

Ukupni rang konkurentnosti		Županije	Rang poslovnog okruženja	Rang poslovnog sektora	Statistički rang			Perceptivni rang		
2010.	2007.				Statistički rang (ukupno)	Rang poslovnog okruženja	Rang poslovnog sektora	Perceptivni rang (ukupno)	Rang poslovnog okruženja	Rang poslovnog sektora
NUTS 2 – regije										
1	1	HR01 Sjeverozapadna Hrvatska	1	1	1	1	2	1	1	1
2	2	HR03 Jadranska Hrvatska	2	2	2	2	1	3	3	2
3	3	HR02 Središnja i Istočna (Panonska) Hrvatska	3	3	3	3	3	2	2	3
NUTS 3 – županije										
1	4	Varaždinska	1	1	6	5	7	1	1	1
2	1	Grad Zagreb	2	4	2	1	3	7	9	7
3	3	Istarska	7	5	1	2	1	13	13	10
4	2	Međimurska	6	2	3	7	2	6	6	6
5	5	Zagrebačka	3	6	7	4	9	5	5	3
6	9	Zadarska	4	3	10	13	8	3	2	5
7	6	Primorsko-goranska	8	7	5	6	4	12	11	12
8	8	Splitsko-dalmatinska	12	9	4	3	5	14	17	13
9	10	Dubrovačko-neretvanska	11	11	9	8	10	11	12	9
10	13	Šibensko-kninska	14	13	8	9	6	16	16	20
11	15	Krapinsko-zagorska	13	10	11	10	12	8	10	8
12	7	Koprivničko-križevačka	9	8	13	14	14	4	4	4
13	14	Osječko-baranjska	5	12	14	12	20	2	3	2
14	12	Karlovačka	10	14	12	11	11	10	7	11
15	11	Bjelovarsko-bilogorska	16	17	15	15	17	15	14	16
16	18	Brodsko-posavska	15	16	19	18	19	9	8	11
17	17	Virovitičko-podravska	17	15	17	16	16	17	18	14
18	19	Ličko-senjska	18	18	18	21	13	18	15	21
19	16	Sisačko-moslavačka	19	19	16	17	15	20	20	18
20	21	Vukovarsko-srijemska	20	20	20	19	18	19	19	19
21	20	Požeško-slavonska	21	21	21	20	21	21	21	17

*Preuzeto iz: *Regionalni indeks konkurentnosti 2010.*

Nije potrebno posebno naglašavati kako je viši rang konkurentnosti povezan s višim bruto domaćim proizvodom po stanovniku, no kao ilustraciju je zanimljivo navesti grafikon 4 koji prikazuje upravu tu vezu na primjeru hrvatskih županija.

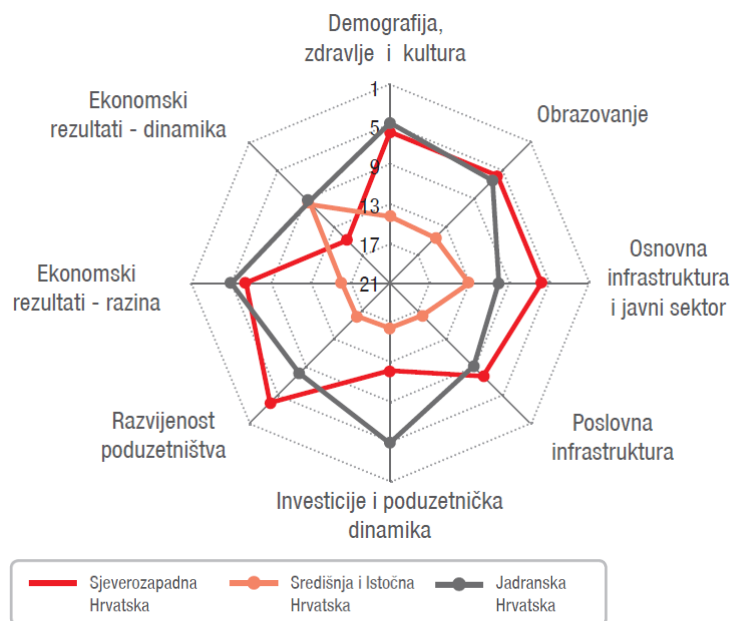
Grafikon 4: Županije prema rangu konkurentnosti i BDP po stanovniku 2010.

*Preuzeto iz: *Regionalni indeks konkurentnosti 2010.*

Optimizam u vezi uspjeha sjeverozapadne regije nešto je manji nakon uvida u grafikon 5, koji prikazuje rang detaljiziranih indeksa konkurentnosti.

Grafikon 5: Profil konkurentnosti regija – statistički indikatori

*Preuzeto iz: *Regionalni indeks konkurentnosti 2010.*

Sjeverozapadna regija Hrvatske ističe se po povoljnim rezultatima na indeksima konkurentnosti, no podaci grafikona 5 pokazuju da je ova regija na najnižoj razini od tri promatrane po dinamici ekonomskih rezultata, što je u jednu ruku pokazatelj stabilnosti koja je poželjna u ova recesijska vremena, no s druge strane ukazuje na potencijalnu rigidnost gospodarskih procesa i zapreke za razvoj inovativnosti. Tome u prilog ide i niži položaj sjeverozapadne od jadranske regije po investicijama i poduzetničkoj dinamici.

Ipak, statistički indikatori ove regije za poslovni sektor (tablica 5) najvećim se dijelom kreću oko prvog i drugog ranga, s iznimkom ukupnog broja zaposlenih po kojem se ova regija nalazi na trećem mjestu.

Tablica 5: Statistički indikatori regije sjeverozapadna Hrvatska za poslovni sektor

A. STATISTIČKI INDIKATORI	2010.		2007.	
	RANG	VRIJEDNOST	RANG	VRIJEDNOST
Investicije i poduzetnička dinamika				
Aktivne pravne osobe - dinamika (2008./2006.; 2005./2003.)	2	118.2	2	104.6
Ukupne investicije prema lokaciji objekata per capita ¹	1	98,209.5	1	40,791.7
Udjel investicija u opremu u ukupnim investicijama prema lokaciji objekta ²	1	50.9	1	49.3
Investicije u novu dugotrajnu imovinu MSP / ukupni prihodi MSP (2009.; 2006.)	2	5.3	2	8.2
Inozemna izravna ulaganja (000 EUR) per capita (2005.-2009.; 2000.-2007.)	1	6,814.3	1	4,692.4
Broj MSP-a per capita - dinamika (2009./2004.; 2006./2004.)	1	127.5	2	108.5
Razvijenost poduzetništva				
Obrt i slobodna zanimanja per capita (2008.; 2005.)	2	21.5	2	22.5
Broj zaposlenih MSP per capita (2009.; 2006.)	1	16.8	1	16.2
(Dobit razdoblja - gubitak razdoblja) MSP/ukupni prihodi MSP (2009.; 2006.)	1	1.3	1	3.5
Ukupni prihodi MSP / stanje imovine MSP (2009.; 2006.)	2	63.3	1	87.2
Bruto dodana vrijednost po zaposlenom u industriji (2008.; 2004.)	1	227.3	1	202.5
Ekonomski rezultati - razlina				
BDP per capita (1000kn/stan) (2007.; 2004.)	1	88.1	1	61.1
Nezaposlene osobe/stanovništvo 25-64 (2009.; 2006.)	1	7.2	1	8.8
Nezaposleni 12 mjeseci i više / ukupno nezaposleni (2009.; 2006.)	2	47.8	2	56.8
Bruto plaće po zaposlenom (2008.; 2006.)	1	79,994.9	1	57,068.5
Broj zaposlenih ukupno per capita (2008.; 2006.)	1	41.9	1	39.3
Ekonomski rezultati - dinamika				
Indeks BDP-a (2007./2004.; 2004./2001.)	1	129.7	2	130.0
Broj zaposlenih u malim i srednjim poduzećima (2009./2007.)	1	102.5	3	95.5
Izvoz (2008./2006.; 2005./2003.)	2	113.6	1	134.3
Nezaposlene osobe (2009./2007.; 2006./2004.)	2	99.3	2	95.0
Dobit prije oporezivanja u MSP (2009./2007.)	2	80.3	2	164.3
Broj zaposlenih ukupno (2008./2006.; 2006./2004.)	3	106.7	1	104.7

*Preuzeto iz: *Regionalni indeks konkurentnosti 2010.*

Iznad hrvatskog prosjeka i na prvom mjestu po vrijednosti sjeverozapadnu Hrvatsku smještaju broj poduzeća malog i srednjeg poduzetništva, bruto dodana vrijednost po zaposlenom u industriji, indeks BDP-a, broj zaposlenih u malim i srednjim poduzećima i izvoz. U odnosu na 2007., u ovoj je regiji 2010. obzirom na rangove zabilježeno najveće poboljšanje u

ukupnim investicijama per capita, inozemnim izravnim ulaganjima, broju poduzeća malog i srednjeg poduzetništva per capita, BDP-u po zaposlenom u industriji i BDP-u per capita. Relativno značajan pad zabilježen je u investicijama u novu dugotrajnu imovinu, ukupnim prohodima u segmentu malog i srednjeg poduzetništva i u izvozu. Zaključno možemo reći da komparativno povoljan položaj sjeverozapadne u odnosu na druge hrvatske regije nije doživio veće promjene u trogodišnjem razdoblju, no da je svakako u cilju osiguranja budućeg rasta potrebna promjena dinamike poslovanja, te poboljšanje uvjeta za razvoj visokotehnoških i istraživačkih aktivnosti.

4.2. Zaključci na temelju popisa inovativnih poduzeća

Popis inovativnih poduzeća, prikupljen u dogovoru s jedinicama lokalne i regionalne samouprave, s hrvatske se strane (tablica 6) sastoji od 44 poduzeća iz Krapinsko-zagorske županije (od toga je 37 društava s ograničenom odgovornošću – d.o.o. i 7 dioničkih društava – d.d.), 29 poduzeća iz Međimurske županije (25 d.o.o. i 4 d.d.) i 43 poduzeća iz Varaždinske županije (37 d.o.o. i 6 d.d.).

Tablica 6: Broj i vrsta poduzeća po županiji u uzorku(2010.)

	Krapinsko-zagorska	Međimurska	Varaždinska
D.D.	7	4	6
D.O.O.	37	25	37
UKUPNO	44	29	43

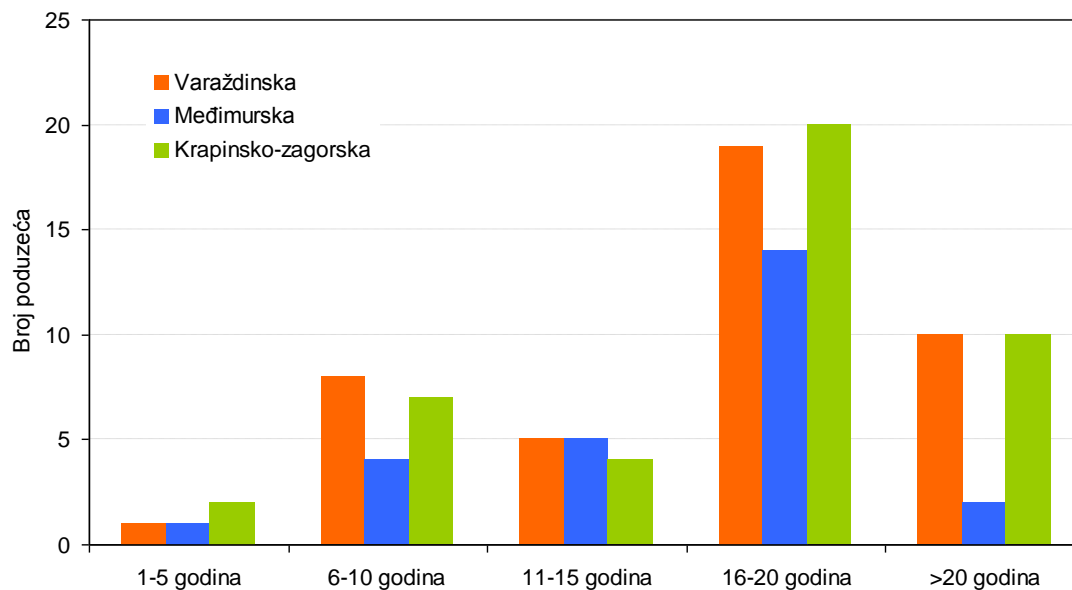
U tablici 7 prikazani su podaci o broju zaposlenih i prihodima ovih poduzeća po županijama, s napomenom da nisu sva poduzeća u uzorku imala dostupne podatke o broju zaposlenih i prihodima u 2010., zbog čega je broj poduzeća u poduzorku (N) nešto manji od početnog uzorka.

Tablica 7: Broj zaposlenih i prihodi po poduzećima u županijskim uzorcima (2010.)

	Krapinsko-zagorska	Međimurska	Varaždinska
Broj zaposlenih	3.090 (N=30)	2.553 (N=25)	6.006 (N=38)
Prihodi	1.999.051.675 kn(N=41)	1.465.596.335 kn (N=29)	5.769.861.811 kn (N=42)

Godina osnutka (grafikon 6) ukazuje na relativno dugo trajanje poduzeća u uzorku jer je u svim županijama najveći dio poduzeća (oko polovice uzorka) staro između 16 i 20 godina, dok je broj mladih poduzeća (starosti do pet godina) skoro zanemariv.

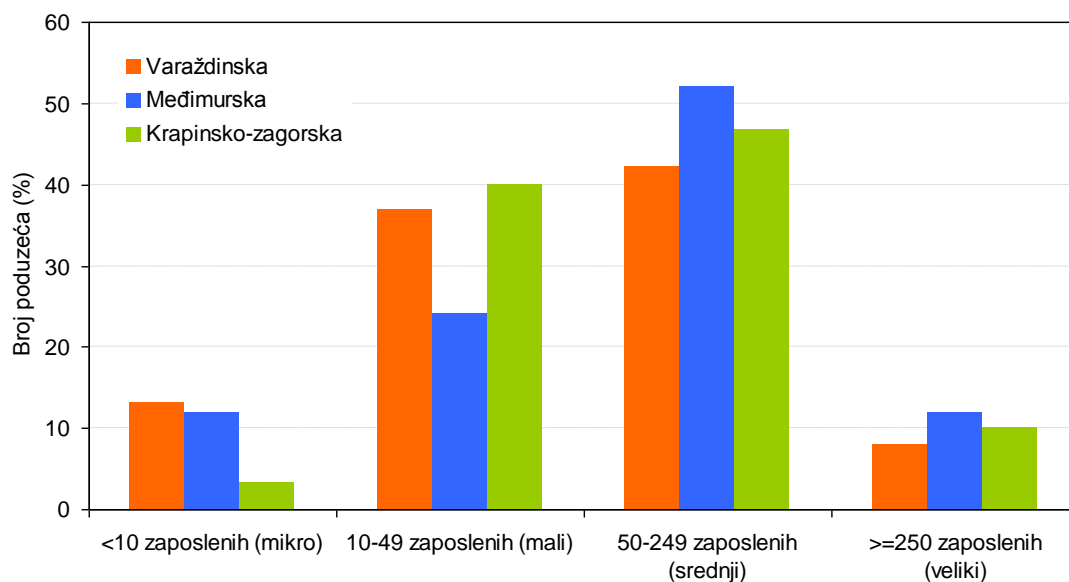
Grafikon 6: Starost poduzeća

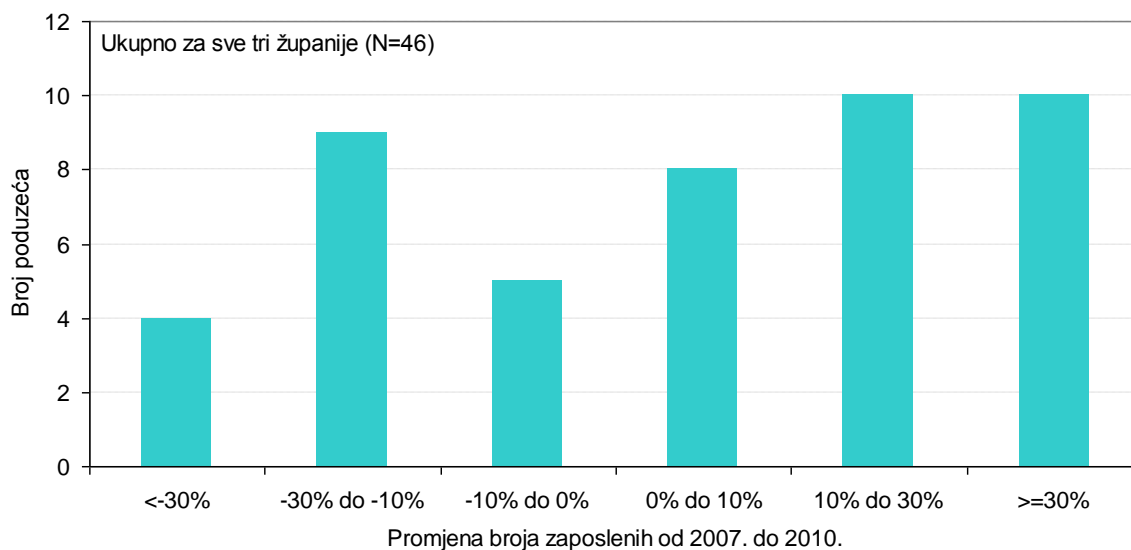
Krajnji uzorak po županijama u prosjeku označava poduzeća kao srednje velika (s 50-249 zaposlenih), pri čemu je najviše srednje velikih poduzeća u Međimurskoj županiji, jednako kao i velikih poduzeća (preko 250 zaposlenih), iako niti preostale dvije županije nemaju bitno manji broj velikih poduzeća u uzorku (grafikon 7). Malih je poduzeća (10-49 zaposlenih) najviše u Krapinsko-zagorskoj županiji, koja istovremeno ima najmanje mikro poduzeća s manje od 10 zaposlenih.

Ovdje moramo napomenuti da je projektom predviđeno prikupljanje indikatora o inovativnim poduzećima počevši od 2006. godine, za Hrvatsku su podaci prikupljeni počevši od 2007. godine jer su statistike vođene u ranijem razdoblju vrlo neujednačene. Broj zaposlenih u promatranom razdoblju za Hrvatsku (2007.-2010.) dostavio je tek manji broj poduzeća iz ukupnog uzorka (N=46), te smo podatke o rastu broja zaposlenih 2010. u odnosu na 2007. prikazali u skupnom grafikonu (grafikon 8). U najvećem je dijelu poduzeća zabilježen rast zaposlenih od 10-30%, te više od 30% (ukupno u nešto manje od pola poduzeća), dok je kod 18 poduzeća zabilježen pad broja zaposlenih.

Grafikon 7: Veličina poduzeća (broj zaposlenih) u 2010.

Grafikon 8: Rast broja zaposlenika 10/07

U tablicama 8.-19. Prikazani su podaci o broju zaposlenih po poduzećima po djelatnostima razvrstanim po nacionalnoj klasifikaciji djelatnosti (NKD). Tako je u rudarskoj djelatnosti u uzroku jedno poduzeće srednje veličine, u prerađivačkoj industriji je ukupno 73 poduzeća i to 44 mala, 23 srednja i 6 velikih, u opskrbi vodom, uklanjanju otpadnih voda i gospodarenju otpadom sva su poduzeća razvrstana kao srednja, a u građevinarstvu je bilo 6 malih i jedno srednje poduzeće. U trgovini na veliko i popravku motornih vozila i motocikala bilo

je pet malih i 3 srednja poduzeća, a u djelatnosti prijevoza i skladištenja jedno malo, jednako kao i u djelatnosti pripreme i usluživanja hrane i pića i obrazovanju. U informiranju i komuniciranju bilo je 9 malih poduzeća, u stručnim, znanstvenim i tehničkim djelatnostima pet malih i jedno srednje, a u administrativnim i pomoćnim uslužnim djelatnostima jedno srednje – jednako kao i u sportskim, zabavnim i rekreativnim djelatnostima.

Tablica 8: Broj zaposlenih u segmentu rudarskih djelatnosti

DJELATNOST PODUZEĆA PO NKD KLASIFIKACIJI	BROJ PODUZEĆA U UZORKU	BROJ ZAPOSLENIH 2010.	BROJ ZAPOSLENIH 2008.	BROJ ZAPOSLENIH 2007.
8.0 Ostalo rudarstvo i vađenje	1	525	522	-

Tablica 9: Broj zaposlenih u segmentu prerađivačke industrije

DJELATNOST PODUZEĆA PO NKD KLASIFIKACIJI	BROJ PODUZEĆA U UZORKU	BROJ ZAPOSLENIH 2010.	BROJ ZAPOSLENIH 2008.	BROJ ZAPOSLENIH 2007.
10.0 Proizvodnja prehrambenih proizvoda	3	1.169	1.053	994
11.0 Proizvodnja pića	1	-	-	175
13.0 Proizvodnja tekstila	1	-	-	-
14.0 Proizvodnja odjeće	4	2.483	1.865	1.781
15.0 Proizvodnja kože i srodnih proizvoda	3	1.124	175	155
16.0 Prerada drva i proizvoda od drva i pluta, osim namještaja; proizvodnja proizvoda od slame i pletenih materijala	6	513	356	346
17.0 Proizvodnja papira i proizvoda od papira	1	80	-	-
19.0 Proizvodnja koksa i rafiniranih naftnih proizvoda	1	38	46	47
20.0 Proizvodnja kemikalija i kemijskih proizvoda	4	127	99	94
22.0 Proizvodnja proizvoda od gume i plastike	11	929	711	517
23.0 Proizvodnja ostalih nemetalnih mineralnih proizvoda	7	420	223	74
25.0 Proizvodnja gotovih metalnih proizvoda, osim strojeva i opreme	18	1.437	1767	558
26.0 Proizvodnja računala te elektroničkih i optičkih proizvoda	2	101	-	-
27.0 Proizvodnja električne opreme	4	94	104	244
28.0 Proizvodnja strojeva i uređaja, dnevne namjene	5	358	349	362
29.0 Proizvodnja motornih vozila, prikolica i poluprikolica	1	209	329	305
30.0 Proizvodnja ostalih prijevoznih sredstava	1	86	91	-

DJELATNOST PODUZEĆA PO NKD KLASIFIKACIJI	BROJ PODUZEĆA U UZORKU	BROJ ZAPOSLENIH 2010.	BROJ ZAPOSLENIH 2008.	BROJ ZAPOSLENIH 2007.
31.0 Proizvodnja namještaja	5	324	146	8
32.0 Ostala prerađivačka industrija	1	18	15	14
	73	9.794	7.400	5.674

Tablica 10: Broj zaposlenih u segmentu opskrbe vodom, uklanjanja otpadnih voda i gospodarenja otpadom

DJELATNOST PODUZEĆA PO NKD KLASIFIKACIJI	BROJ PODUZEĆA U UZORKU	BROJ ZAPOSLENIH 2010.	BROJ ZAPOSLENIH 2008.	BROJ ZAPOSLENIH 2007.
38.0 Skupljanje otpada, djelatnosti obrade i zbrinjavanja otpada; uporaba materijala	1	133	131	-
39.0 Djelatnosti sanacije okoliša te ostale djelatnosti gospodarenja otpadom	1	248	-	-
	2	381	131	-

Tablica 11: Broj zaposlenih u segmentu građevinarstva

DJELATNOST PODUZEĆA PO NKD KLASIFIKACIJI	BROJ PODUZEĆA U UZORKU	BROJ ZAPOSLENIH 2010.	BROJ ZAPOSLENIH 2008.	BROJ ZAPOSLENIH 2007.
41.0 Gradnja zgrada	2	11	15	15
43.0 Specijalizirane građevinske djelatnosti	5	249	138	103
	7	260	153	118

Tablica 12: Broj zaposlenih u segmentu trgovine na veliko i malo i popravka motornih vozila i motocikala

DJELATNOST PODUZEĆA PO NKD KLASIFIKACIJI	BROJ PODUZEĆA U UZORKU	BROJ ZAPOSLENIH 2010.	BROJ ZAPOSLENIH 2008.	BROJ ZAPOSLENIH 2007.
45.0 Trgovina na veliko i na malo motornim vozilima i motociklima; popravak motornih vozila i motocikala	1	29	33	33
46.0 Trgovina na veliko, osim trgovine motornim vozilima i motociklima	5	87	68	53
47.0 Trgovina na malo, osim trgovine motornim vozilima i motociklima	2	129	108	456
	8	245	209	542

Tablica 13: Broj zaposlenih u segmentu prijevoza i skladištenja

DJELATNOST PODUZEĆA PO NKD KLASIFIKACIJI	BROJ PODUZEĆA U UZORKU	BROJ ZAPOSLENIH 2010.	BROJ ZAPOSLENIH 2008.	BROJ ZAPOSLENIH 2007.
49.0 Kopneni prijevoz i cjevovodni transport	1	13	-	-

Tablica 14: Broj zaposlenih u segmentu djelatnosti pripreme i usluživanja hrane i pića

DJELATNOST PODUZEĆA PO NKD KLASIFIKACIJI	BROJ PODUZEĆA U UZORKU	BROJ ZAPOSLENIH 2010.	BROJ ZAPOSLENIH 2008.	BROJ ZAPOSLENIH 2007.
56.0 Djelatnosti pripreme i usluživanja hrane i pića	1	3	-	-

Tablica 15: Broj zaposlenih u segmentu djelatnosti informiranja i komuniciranja

DJELATNOST PODUZEĆA PO NKD KLASIFIKACIJI	BROJ PODUZEĆA U UZORKU	BROJ ZAPOSLENIH 2010.	BROJ ZAPOSLENIH 2008.	BROJ ZAPOSLENIH 2007.
60.0 Emitiranje programa	2	4	4	7
62.0 Računalno programiranje, savjetovanje i djelatnosti povezane s njima	6	71	53	41
63.0 Informacijske uslužne djelatnosti	1	19	17	-
	9	94	74	48

Tablica 16: Broj zaposlenih u segmentu stručnih, znanstvenih i tehničkih djelatnosti

DJELATNOST PODUZEĆA PO NKD KLASIFIKACIJI	BROJ PODUZEĆA U UZORKU	BROJ ZAPOSLENIH 2010.	BROJ ZAPOSLENIH 2008.	BROJ ZAPOSLENIH 2007.
71.0 Arhitektonske djelatnosti i inženjerstvo; tehničko ispitivanje i analiza	3	119	11	6
73.0 Promidžba (reklama i propaganda) i istraživanje tržišta	2	11	8	7
75.0 Veterinarske djelatnosti	1	104	78	75
	7	234	97	88

Tablica 17: Broj zaposlenih u segmentu administrativnih i pomoćnih uslužnih djelatnosti

DJELATNOST PODUZEĆA PO NKD KLASIFIKACIJI	BROJ PODUZEĆA U UZORKU	BROJ ZAPOSLENIH 2010.	BROJ ZAPOSLENIH 2008.	BROJ ZAPOSLENIH 2007.
81.0 Usluge u vezi s upravljanjem i održavanjem zgrada te djelatnosti uređenja krajolika	1	80	-	-

Tablica 18: Broj zaposlenih u segmentu obrazovanja

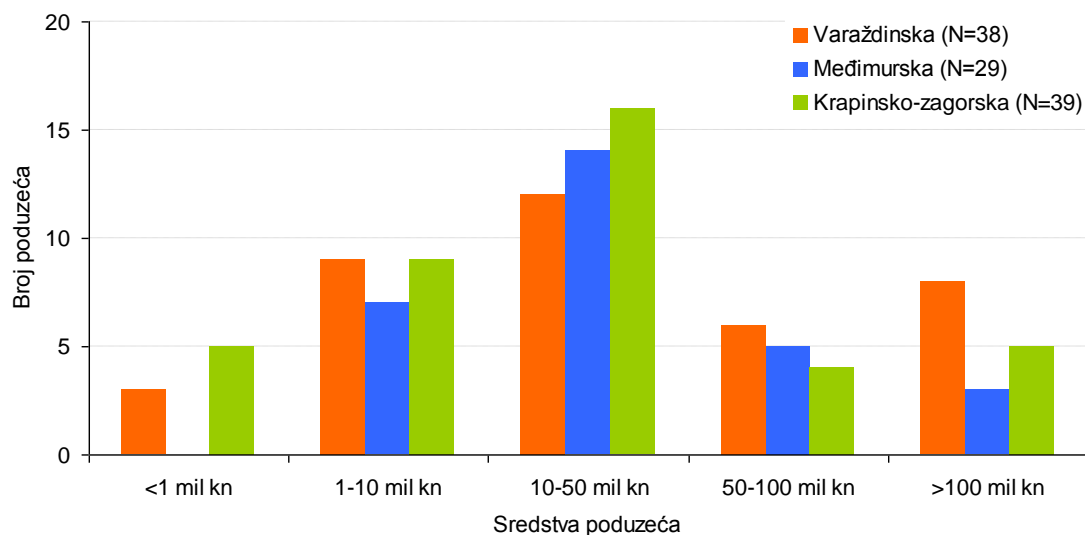
DJELATNOST PODUZEĆA PO NKD KLASIFIKACIJI	BROJ PODUZEĆA U UZORKU	BROJ ZAPOSLENIH 2010.	BROJ ZAPOSLENIH 2008.	BROJ ZAPOSLENIH 2007.
85.0 Obrazovanje	1	6	-	-

Tablica 19: Broj zaposlenih u segmentu sportske djelatnosti te zabavne i rekreacijske djelatnosti

DJELATNOST PODUZEĆA PO NKD KLASIFIKACIJI	BROJ PODUZEĆA U UZORKU	BROJ ZAPOSLENIH 2010.	BROJ ZAPOSLENIH 2008.	BROJ ZAPOSLENIH 2007.
93.0 Sportske djelatnosti te zabavne i rekreacijske djelatnosti	1	131	-	-

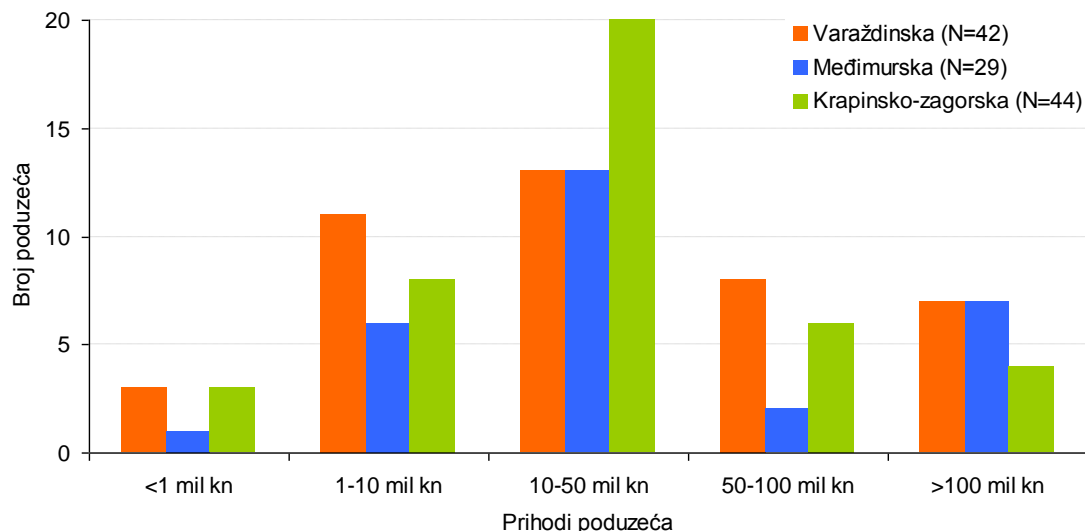
Među djelatnostima za koje su poduzeća dostavila podatke za sve tri godine najveći je rast zaposlenih zabilježen u proizvodnji kože i srodnih proizvoda (za više od 900 zaposlenih u tri godine), proizvodnji odjeće (za više od 700) i proizvodnji proizvoda od gume i plastike (za više od 400). S druge je strane najveći pad u broju zaposlenih u promatranom razdoblju zapažen u proizvodnji gotovih metalnih proizvoda (za više od 300), proizvodnji električne opreme (za 150) i u proizvodnji motornih vozila, prikolica i poluprikolica (za više od 90).

Naredni se segment analize odnosi na sredstva i prihode poduzeća u uzorku, po čemu su promatrana poduzeća prilično ujednačena (grafikon 9). Naime, najveći je dio poduzeća u uzorku na raspolaganju imao ukupna sredstva u iznosu 10-50 milijuna kuna (u Krapinsko-zagorskoj nešto više nego u ostale dvije županije), dok je poduzeća sa sredstvima iznad 100 milijuna kuna najviše bilo u Varaždinskoj županiji.

Grafikon 9: Sredstva poduzeća u 2010.

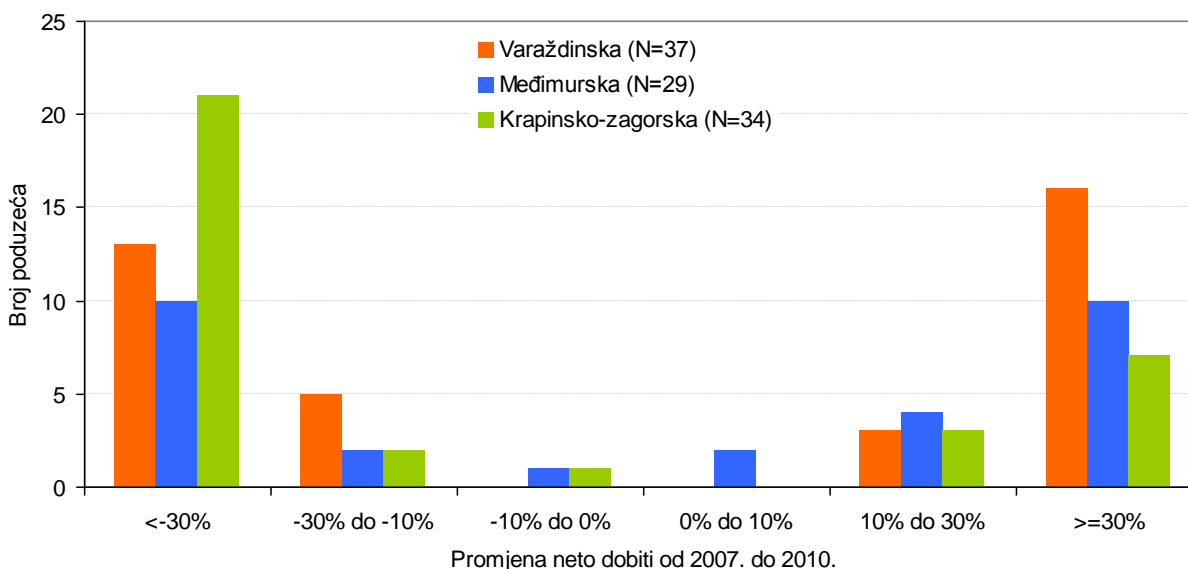
Podaci o prihodima poduzeća u 2010. godini (grafikon 10) smještaju najveći dio poduzeća među ona koja su ostvarila prihod između 10 i 50 milijuna kuna, s najvećim brojem takovih poduzeća iz Krapinsko-zagorske županije, dok među poduzećima s prihodom višim od 100 milijuna kuna prednjače Međimurska i Varaždinska.

Grafikon 10: Prihodi poduzeća u 2010.

Podaci grafikona 11 među zanimljivijima su u ovoj analizi jer pokazuju svu jačinu gospodarske krize u kojoj su se našla hrvatska poduzeća (pa čak i ona na konkurentnom sjeveru Hrvatske). Naime, tek je manji dio poduzeća imao stagnantnu poziciju. Preostala su se poduzeća rascijepila na podjednaki dio onih koja su zabilježila pad veći od 30% (gdje prednjače poduzeća iz Krapinsko-zagorske županije) i onih koja su zabilježila rast prihoda veći od 30% (s dominacijom poduzeća iz Varaždinske županije).

Grafikon 11: Rast prihoda 10/07

Tablice 20.-31. donose podatke o prihodima u trogodišnjem razdoblju, s najvećim prihodima ostvarenima u prerađivačkoj industriji (7.403.573.656 kn), dok je najmanji prihod – od tek 1.372.793 kn ostvaren u pripremi i usluživanju hrane i pića. No, ovdje treba uzeti u obzir specifičnost uzorka i to da su neke djelatnosti (poput potonje) predstavljene s tek po jednim poduzećem.

Tablica 20: Prihodi u segmentu rudarskih djelatnosti (u kn)

DJELATNOST PODUZEĆA PO NKD KLASIFIKACIJI	BROJ PODUZEĆA U UZORKU	PRIHODI 2010.	PRIHODI 2008.	PRIHODI 2007.
8.0 Ostalo rudarstvo i vađenje	1	192.850.470	-	-

Tablica 21: Prihodi u segmentu prerađivačke industrije (u kn)

DJELATNOST PODUZEĆA PO NKD KLASIFIKACIJI	BROJ PODUZEĆA U UZORKU	PRIHODI 2010.	PRIHODI 2008.	PRIHODI 2007.
10.0 Proizvodnja prehrambenih proizvoda	3	2.766.026.552	2.952.197.709	2.630.849.133
11.0 Proizvodnja pića	1	48.199.399	76.111.275	69.454.633
13.0 Proizvodnja tekstila	1	60.770.537	60.849.148	64.177.397
14.0 Proizvodnja odjeće	4	1.337.159.114	1.385.003.410	1.196.164.933
15.0 Proizvodnja kože i srodnih proizvoda	3	658.900.925	175.483.918	166.280.544
16.0 Prerada drva i proizvoda od drva i pluta, osim namještaja; proizvodnja proizvoda od slame i pletenih materijala	6	196.546.177	182.422.724	181.974.672

DJELATNOST PODUZEĆA PO NKD KLASIFIKACIJI	BROJ PODUZEĆA U UZORKU	PRIHODI 2010.	PRIHODI 2008.	PRIHODI 2007.
17.0 Proizvodnja papira i proizvoda od papira	1	53.629.163	73.653.018	100.090.123
19.0 Proizvodnja koksa i rafiniranih naftnih proizvoda	1	63.510.408	61.246.731	65.215.728
20.0 Proizvodnja kemikalija i kemijskih proizvoda	4	137.583.064	73.328.382	60.683.463
22.0 Proizvodnja proizvoda od gume i plastike	11	522.910.023	486.340.846	538.181.803
23.0 Proizvodnja ostalih nemetalnih mineralnih proizvoda	7	306.224.216	346.653.502	340.634.034
25.0 Proizvodnja gotovih metalnih proizvoda, osim strojeva i opreme	18	847.583.414	983.589.342	830.696.840
26.0 Proizvodnja računala te elektroničkih i optičkih proizvoda	2	62.630.531	38.227.419	24.256.337
27.0 Proizvodnja električne opreme	4	13.742.821	29.484.065	24.622.046
28.0 Proizvodnja strojeva i uređaja, dnevne namjene	5	153.298.785	176.800.546	173.953.460
29.0 Proizvodnja motornih vozila, prikolica i poluprikolica	1	56.649.493	80.461.947	84.361.229
30.0 Proizvodnja ostalih prijevoznih sredstava	1	63.766	32.241.007	20.337.953

DJELATNOST PODUZEĆA PO NKD KLASIFIKACIJI	BROJ PODUZEĆA U UZORKU	PRIHODI 2010.	PRIHODI 2008.	PRIHODI 2007.
31.0 Proizvodnja namještaja	5	87.694.840	168.253.083	135.113.324
32.0 Ostala prerađivačka industrija	1	2.964.785	3.022.051	2.442.344
	73	7.403.573.656	7.473.822.318	6.783.356.134

Tablica 22: Prihodi u segmentu opskrbe vodom, uklanjanja otpadnih voda i gospodarenja otpadom (u kn)

DJELATNOST PODUZEĆA PO NKD KLASIFIKACIJI	BROJ PODUZEĆA U UZORKU	PRIHODI 2010.	PRIHODI 2008.	PRIHODI 2007.
38.0 Skupljanje otpada, djelatnosti obrade i zbrinjavanja otpada; uporaba materijala	1	94.392.404	115.242.578	142.869.977
39.0 Djelatnosti sanacije okoliša te ostale djelatnosti gospodarenja otpadom	1	8.473.287	-	-
	2	102.865.691	115.242.578	142.869.977

Tablica 23: Prihodi u segmentu građevinarstva (u kn)

DJELATNOST PODUZEĆA PO NKD KLASIFIKACIJI	BROJ PODUZEĆA U UZORKU	PRIHODI 2010.	PRIHODI 2008.	PRIHODI 2007.
41.0 Gradnja zgrada	2	2.252.644	65.569.637	18.549.483
43.0 Specijalizirane građevinske djelatnosti	5	24.5029.636	242.890.705	176.604.801
	7	247.282.280	308.460.342	195.154.284

Tablica 24: Prihodi u segmentu trgovine na veliko i malo i popravka motornih vozila i motocikala (u kn)

DJELATNOST PODUZEĆA PO NKD KLASIFIKACIJI	BROJ PODUZEĆA U UZORKU	PRIHODI 2010.	PRIHODI 2008.	PRIHODI 2007.
45.0 Trgovina na veliko i na malo motornim vozilima i motociklima; popravak motornih vozila i motocikala	1	22.911.336	34.221.743	37.314.889
46.0 Trgovina na veliko, osim trgovine motornim vozilima i motociklima	5	82.647.162	36.428.820	63.437.398
47.0 Trgovina na malo, osim trgovine motornim vozilima i motociklima	2	233.630.682	298.769.133	207.847.624
	8	339.189.180	369.419.696	308.599.911

Tablica 25: Prihodi u segmentu prijevoza i skladištenja (u kn)

DJELATNOST PODUZEĆA PO NKD KLASIFIKACIJI	BROJ PODUZEĆA U UZORKU	PRIHODI 2010.	PRIHODI 2008.	PRIHODI 2007.
49.0 Kopneni prijevoz i cjevovodni transport	1	18.029.890	17.434.002	14.328.341

Tablica 26: Prihodi u segmentu djelatnosti pripreme i usluživanja hrane i pića (u kn)

DJELATNOST PODUZEĆA PO NKD KLASIFIKACIJI	BROJ PODUZEĆA U UZORKU	PRIHODI 2010.	PRIHODI 2008.	PRIHODI 2007.
56.0 Djelatnosti pripreme i usluživanja hrane i pića	1	1.372.793	1.984.689	2.206.618

Tablica 27: Prihodi u segmentu djelatnosti informiranja i komuniciranja (u kn)

DJELATNOST PODUZEĆA PO NKD KLASIFIKACIJI	BROJ PODUZEĆA U UZORKU	PRIHODI 2010.	PRIHODI 2008.	PRIHODI 2007.
60.0 Emitiranje programa	2	9.429.221	11.676.235	9.929.570
62.0 Računalno programiranje, savjetovanje i djelatnosti povezane s njima	6	37.535.735	31.300.329	27.957.707
63.0 Informacijske uslužne djelatnosti	1	6.212.419	6.986.650	6.168.092
	9	53.177.375	49.963.214	44.055.369

Tablica 28: Prihodi u segmentu stručnih, znanstvenih i tehničkih djelatnosti (u kn)

DJELATNOST PODUZEĆA PO NKD KLASIFIKACIJI	BROJ PODUZEĆA U UZORKU	PRIHODI 2010.	PRIHODI 2008.	PRIHODI 2007.
71.0 Arhitektonske djelatnosti i inženjerstvo; tehničko ispitivanje i analiza	3	63.331.906	1.844.308	2.260.146
73.0 Promidžba (reklama i propaganda) i istraživanje tržišta	2	7.576.921	11.607.184	10.198.930
75.0 Veterinarske djelatnosti	1	26.524.794	22.135.710	19.980.046
	7	97.433.621	35.587.202	32.439.122

Tablica 29: Prihodi u segmentu administrativnih i pomoćnih uslužnih djelatnosti (u kn)

DJELATNOST PODUZEĆA PO NKD KLASIFIKACIJI	BROJ PODUZEĆA U UZORKU	PRIHODI 2010.	PRIHODI 2008.	PRIHODI 2007.
81.0 Usluge u vezi s upravljanjem i održavanjem zgrada te djelatnosti uređenja krajolika	1	21.120.135	33.778.640	46.507.423

Tablica 30: Prihodi u segmentu obrazovanja (u kn)

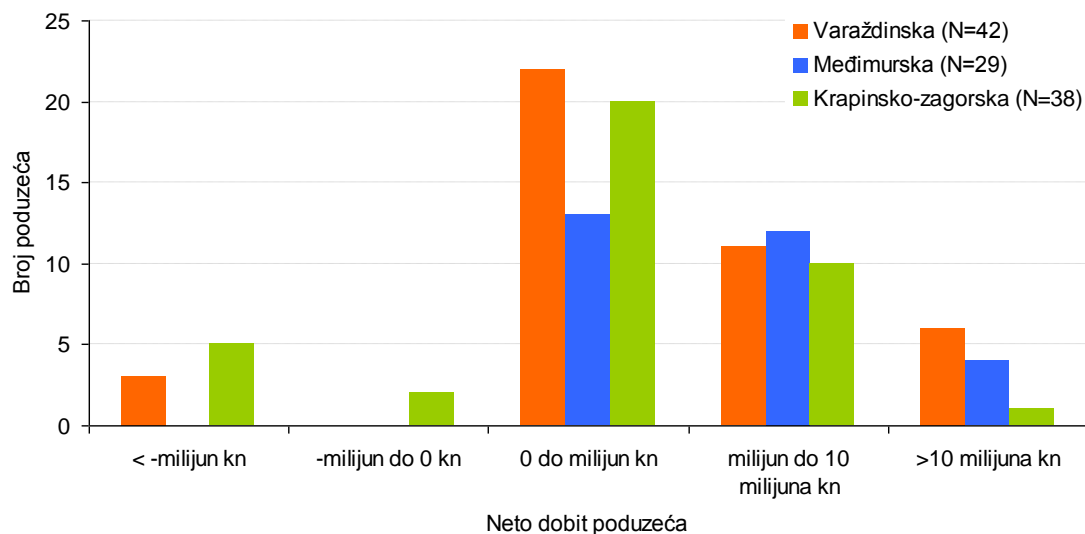
DJELATNOST PODUZEĆA PO NKD KLASIFIKACIJI	BROJ PODUZEĆA U UZORKU	PRIHODI 2010.	PRIHODI 2008.	PRIHODI 2007.
85.0 Obrazovanje	1	1.161.896	1.632.611	1.749.434

Tablica 31: Prihodi u segmentu sportske djelatnosti te zabavne i rekreacijske djelatnosti (u kn)

DJELATNOST PODUZEĆA PO NKD KLASIFIKACIJI	BROJ PODUZEĆA U UZORKU	PRIHODI 2010.	PRIHODI 2008.	PRIHODI 2007.
93.0 Sportske djelatnosti te zabavne i rekreacijske djelatnosti	1	-	41.481.381	37.500.417

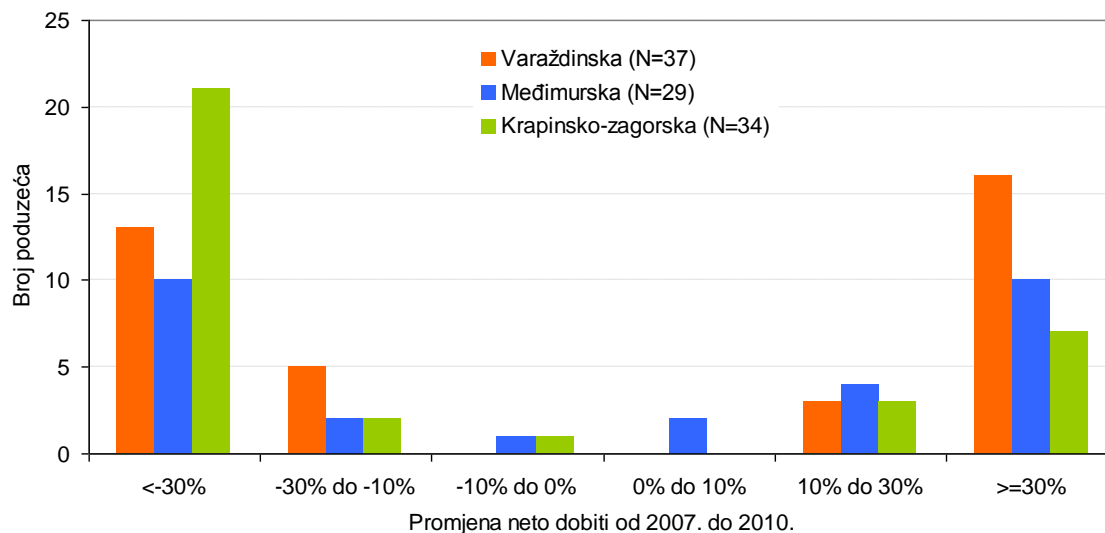
Neto dobit po poduzeću po županijama u 2010. (grafikon 12) pokazuje relativno skromne rezultate, s najvećim dijelom poduzeća smještenim u raspon do milijun kuna, a takovih je poduzeća najviše u Varaždinskoj i Krapinsko-zagorskoj županiji. Poduzeća više razine neto dobiti ravnomjerno su se rasporedila po županijama, s neznatnom prevagom Međimurske nad ostale dvije županije. Poduzeća s više od deset milijuna kuna neto dobiti najviše je u Varaždinskoj županiji (6 poduzeća).

Grafikon 12: Neto dobit poduzeća 2010.

Kao i u slučaju rasta prihoda, i u rastu neto dobiti (grafikon 13), poduzeća su se rascijepila na ona koja su u razdoblju od 2007.-2010. imala pad neto dobiti veći od 30% (s najviše takovih poduzeća u Krapinsko-zagorskoj županiji) i na ona koja su ostvarila neto dobit veću od 30% (najviše u Varaždinskoj županiji). Neznatan je broj poduzeća u sve tri promatrane županije varirao s plus ili minus 10% u odnosu na 2007. godinu.

Grafikon 13: Rast neto dobiti 10/07

Neto dobiti po poduzećima obzirom na NKD klasifikaciju ponovno prikazuje dominaciju prerađivačke industrije, s neto dobiti u iznosu od 351.848.619 kn, iza koje daleko slijedi

djelatnost informiranja i komuniciranja s 12.051.938, te građevinarstvo s 8.516.374 kn. Najveći je minus u neto dobiti u 2010. zabilježen u stručnim, znanstvenim i tehničkim djelatnostima - 8.516.374, što bi moglo ukazivati na nepovoljno okruženje za istraživački rad i inovacije. Poduzeća koja su se kretala oko „pozitivne nule“ bila su u administrativnim i pomoćnim uslužnim djelatnostima i obrazovanju. U odnosu na 2007., najveći je rast u neto dobiti zabilježen u prerađivačkoj industriji i informiranju i komuniciranju. No, treba naglasiti da u segmentu prerađivačke industrije postoji djelatnost koja od 2007. kontinuirano bilježi negativan saldo – proizvodnja kemikalija i kemijskih proizvoda, dok je proizvodnja motornih vozila, prikolica i poluprikolica u tri godine zabilježila pad neto dobiti od preko 6 milijuna kuna. Zamjetan pad u neto prihodu osjetila su i poduzeća u građevinarstvu, rudarskoj djelatnosti, gospodarenju otpadnim vodama i otpadom, stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti i trgovina na veliko i malo i popravak motornih vozila i motocikala. U ovom su nizu stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti zabilježile i najveći negativan saldo u 2010. – preko 6 milijuna kuna.

Tablica 32: Neto dobit u segmentu rudarskih djelatnosti (u kn)

DJELATNOST PODUZEĆA PO NKD KLASIFIKACIJI	BROJ PODUZEĆA U UZORKU	NETO DOBIT 2010.	NETO DOBIT 2008.	NETO DOBIT 2007.
8.0 Ostalo rudarstvo i vađenje	1	4.362.509	10.000.850	16.768.108

Tablica 33: Neto dobit u segmentu prerađivačke industrije (u kn)

DJELATNOST PODUZEĆA PO NKD KLASIFIKACIJI	BROJ PODUZEĆA U UZORKU	NETO DOBIT 2010.	NETO DOBIT 2008.	NETO DOBIT 2007.
10.0 Proizvodnja prehrambenih proizvoda	3	26.245.630	25.021.174	32.865.915
11.0 Proizvodnja pića	1	-644	302	447
13.0 Proizvodnja tekstila	1	-	-	457
14.0 Proizvodnja odjeće	4	38.005.865	10.052.730	25.593.307
15.0 Proizvodnja kože i srodnih proizvoda	3	6.636.533	5.604.154	4.887.652
16.0 Prerada drva i proizvoda od drva i pluta, osim namještaja; proizvodnja proizvoda od slame i pletenih materijala	6	8.364.609	12.696.284	2.853.566
17.0 Proizvodnja papira i proizvoda od papira	1	52	10.898.199	2.398.123
19.0 Proizvodnja koksa i rafiniranih naftnih proizvoda	1	34.744.036	24.108.768	24.422.570
20.0 Proizvodnja kemikalija i kemijskih proizvoda	4	-9.598.747	-9.002.686	-10.615.936
22.0 Proizvodnja proizvoda od gume i plastike	11	74.701.814	54.023.051	59.510.447
23.0 Proizvodnja ostalih nemetalnih mineralnih proizvoda	7	7.779.449	27.943.150	44.280.573

DJELATNOST PODUZEĆA PO NKD KLASIFIKACIJI	BROJ PODUZEĆA U UZORKU	NETO DOBIT 2010.	NETO DOBIT 2008.	NETO DOBIT 2007.
25.0 Proizvodnja gotovih metalnih proizvoda, osim strojeva i opreme	18	135.088.659	100.755.519	79.284.617
26.0 Proizvodnja računala te elektroničkih i optičkih proizvoda	2	6.208.030	4.142.289	2.725.233
27.0 Proizvodnja električne opreme	4	5.241.845	1.553.205	1.419.646
28.0 Proizvodnja strojeva i uređaja, dnevne namjene	5	3.317.001	899272	2.049.713
29.0 Proizvodnja motornih vozila, prikolica i poluprikolica	1	-2.309.687	460	4.758.926
30.0 Proizvodnja ostalih prijevoznih sredstava	1	845	46	-2.000.454
31.0 Proizvodnja namještaja	5	1.697.727	17.291.849	14.962.344
32.0 Ostala prerađivačka industrija	1	60	77	86
	73	351.848.619	290.647.463	292.236.529

Tablica 34: Neto dobit u segmentu opskrbe vodom, uklanjanja otpadnih voda i gospodarenja otpadom (u kn)

DJELATNOST PODUZEĆA PO NKD KLASIFIKACIJI	BROJ PODUZEĆA U UZORKU	NETO DOBIT 2010.	NETO DOBIT 2008.	NETO DOBIT 2007.
38.0 Skupljanje otpada, djelatnosti obrade i zbrinjavanja otpada; uporaba materijala	1	151.028	1.447.276	888,348
39.0 Djelatnosti sanacije okoliša te ostale djelatnosti gospodarenja otpadom	1	2.226.882	2.992.154	7.091.689
	2	2.227.033	4.439.430	7.092.577

Tablica 35: Neto dobit u segmentu građevinarstva (u kn)

DJELATNOST PODUZEĆA PO NKD KLASIFIKACIJI	BROJ PODUZEĆA U UZORKU	NETO DOBIT 2010.	NETO DOBIT 2008.	NETO DOBIT 2007.
41.0 Gradnja zgrada	2	13	19.081.801	83
43.0 Specijalizirane građevinske djelatnosti	5	8.516.361	7.057.109	4.130.328
	7	8.516.374	26.138.910	4.130.411

Tablica 36: Neto dobit u segmentu trgovine na veliko i malo i popravka motornih vozila i motocikala (u kn)

DJELATNOST PODUZEĆA PO NKD KLASIFIKACIJI	BROJ PODUZEĆA U UZORKU	NETO DOBIT 2010.	NETO DOBIT 2008.	NETO DOBIT 2007.
45.0 Trgovina na veliko i na malo motornim vozilima i motociklima; popravak motornih vozila i motocikala	1	118.563	222.621	201.388
46.0 Trgovina na veliko, osim trgovine motornim vozilima i motociklima	5	2.236.609	3.060.987	1.907.494
47.0 Trgovina na malo, osim trgovine motornim vozilima i motociklima	2	1.571.411	4.045.380	1.958.066
	8	3.926.583	7.328.988	4.066.947

Tablica 37: Neto dobit u segmentu prijevoza i skladištenja (u kn)

DJELATNOST PODUZEĆA PO NKD KLASIFIKACIJI	BROJ PODUZEĆA U UZORKU	NETO DOBIT 2010.	NETO DOBIT 2008.	NETO DOBIT 2007.
49.0 Kopneni prijevoz i cjevovodni transport	1	1.598.483	1.011.874	484

Tablica 38: Neto dobit u segmentu djelatnosti pripreme i usluživanja hrane i pića (u kn)

DJELATNOST PODUZEĆA PO NKD KLASIFIKACIJI	BROJ PODUZEĆA U UZORKU	NETO DOBIT 2010.	NETO DOBIT 2008.	NETO DOBIT 2007.
56.0 Djelatnosti pripreme i usluživanja hrane i pića	1	31.060	65	50

Tablica 39: Neto dobit u segmentu djelatnosti informiranja i komuniciranja (u kn)

DJELATNOST PODUZEĆA PO NKD KLASIFIKACIJI	BROJ PODUZEĆA U UZORKU	NETO DOBIT 2010.	NETO DOBIT 2008.	NETO DOBIT 2007.
60.0 Emitiranje programa	2	3.864	441	699
62.0 Računalno programiranje, savjetovanje i djelatnosti povezane s njima	6	9.454.308	5.404.558	5.240.255
63.0 Informacijske uslužne djelatnosti	1	2.593.766	2.185.113	1.639.495
	9	12.051.938	7.590.113	6.880.450

Tablica 40: Neto dobit u segmentu stručnih, znanstvenih i tehničkih djelatnosti (u kn)

DJELATNOST PODUZEĆA PO NKD KLASIFIKACIJI	BROJ PODUZEĆA U UZORKU	NETO DOBIT 2010.	NETO DOBIT 2008.	NETO DOBIT 2007.
71.0 Arhitektonske djelatnosti i inženjerstvo; tehničko ispitivanje i analiza	3	-8.155.524	84	184
73.0 Promidžba (reklama i propaganda) i istraživanje tržišta	2	138.513	994.993	1.023.286
75.0 Veterinarske djelatnosti	1	1.433.683	30.584	3.520.160
	7	-6.583.328	1.025.661	4.543.630

Tablica 41: Neto dobit u segmentu administrativnih i pomoćnih uslužnih djelatnosti (u kn)

DJELATNOST PODUZEĆA PO NKD KLASIFIKACIJI	BROJ PODUZEĆA U UZORKU	NETO DOBIT 2010.	NETO DOBIT 2008.	NETO DOBIT 2007.
81.0 Usluge u vezi s upravljanjem i održavanjem zgrada te djelatnosti uređenja krajolika	1	56	1.819.942	186

Tablica 42: Neto dobit u segmentu obrazovanja (u kn)

DJELATNOST PODUZEĆA PO NKD KLASIFIKACIJI	BROJ PODUZEĆA U UZORKU	NETO DOBIT 2010.	NETO DOBIT 2008.	NETO DOBIT 2007.
85.0 Obrazovanje	1	112	262	313

Tablica 43: Neto dobit u segmentu sportske djelatnosti te zabavne i rekreacijske djelatnosti (u kn)

DJELATNOST PODUZEĆA PO NKD KLASIFIKACIJI	BROJ PODUZEĆA U UZORKU	NETO DOBIT 2010.	NETO DOBIT 2008.	NETO DOBIT 2007.
93.0 Sportske djelatnosti te zabavne i rekreacijske djelatnosti	1	-	300.654	235.382

Dodana vrijednost

Odgovori o izvorima dodane vrijednostima u odabranim inovativnim poduzećima iz pograničnog područja Hrvatske mogu se svrstati u nekoliko kategorija:

1. ljudski resursi (kompetentni i visoko motivirani);
2. intelektualno vlasništvo (licence, certifikati, patenti, programska rješenja);
3. način organiziranja poslovne djelatnosti – na fleksibilan, kreativan i inovativan način;
4. visokotehnološka oprema;
5. kontinuirano ulaganje u razvoj novih djelatnosti;

6. prilagođavanje promjenama na tržištu u smislu plasmana novih proizvoda i usluga u slučaju smanjene potrebe za nekad profitabilnim djelatnostima;
7. iskustvo u uspješnom prijavljivanju projekata na sredstva EU fondova.

Udio poduzeća koja su najmanje 5% prihoda ostvarila na inozemnim tržištima

Ostvarenje dobiti na inozemnim tržištima dominantno ovisi o vrsti djelatnosti. Djelatnost s najvećom izvoznom stopom u hrvatskom pograničnom području je prerađivačka, odnosno proizvodna djelatnost, gdje preko 90% poduzeća ostvaruje više od 5% prihoda na inozemnom tržištu. Dio djelatnosti poduzeća iz našeg uzorka isključivo je orijentiran na domaće tržište – uklanjanje otpadnih voda i gospodarenje otpadom, priprema i usluživanje hrane i pića, obrazovanje, građevinarstvo i administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti. Sve ostale djelatnosti ostvaruju najmanje 5% prihoda na inozemnim tržištima, i to u prosjeku od 20-30% ukupnih prihoda. Inozemna tržišta na koja su orijentirana inovativna poduzeća iz pograničnog područja Hrvatske većinom obuhvaćaju nama bliske susjede – države bivše Jugoslavije, te Italiju, Austriju, Njemačku, Mađarsku, Češku, Poljsku, Rusiju, Bugarsku i Španjolsku. No, dio poduzeća ostvaruje prihode i na netradicionalnim tržištima za Hrvatske proizvode, poput SAD-a, Saudijske Arabije, Ujedinjenih Arapskih Emirata, Egipta, Kolumbije, Malezije, Meksika, Tajvana, Litve i Kazahstana.

Udio poduzeća s vlastitom istraživačkom grupom ili istraživačima i udio poduzeća koja zadovoljavaju svih 6 postavljenih kriterija za inovativnost

Sva su odabrana poduzeća zadovoljila najmanje pet kriterija za inovativnosti, a šesti kriterij koji je nedostajao dijelu poduzeća odnosio se na integriranost istraživačkog segmenta u rad, odnosno postojanje vlastite istraživačke grupe. Drugim riječima, velik dio poduzeća iz pograničnog područja u svom radu ne koristi dovoljno komponentu istraživanja i razvoja, koja je pak ključna za razvoj gospodarstva temeljenog na inovacijama. U Krapinsko-zagorskoj županiji 33% intervjuiranih poduzeća ispunilo je svih šest kriterija inovativnosti (što odgovara i broju poduzeća koja imaju vlastitu istraživačku grupu), u Međimurskoj 60%, a u Varaždinskoj 50%.

4.3. Zaključci na osnovi intervjua - kvalitativni čimbenici

4.3.1. Prepoznate potrebe u vezi s inovacijskom djelatnosti

Predstavnici poduzeća u intervjuiima su istaknuli četiri glavne potrebe čije je ispunjavanje nužno za njihov bolji plasman na tržištu:

1. partneri

- partneri za tehničku pomoć pri realizaciji osmišljenih ideja prototipa za tržište
- eksperti za pomoć kod odabira kvalitetnog materijala i odabir adekvatnih tehnologija na izradi novog proizvoda
- pomoć u implementaciji novih ISO standarda
- partneri za podnošenje zahtjeva za bespovratna sredstva EU
- povezivanje s poduzećima koja se bave sličnom djelatnošću kako bi zajedno proširili nastup na međunarodnom tržištu umrežavanjem, nadogradnjom i razmjenom iskustava tehničara i inženjera

2. financijski resursi

- financijska sredstva za prezentiranje novih proizvoda na specijaliziranim sajmovima
- pomoć u nabavi licenciranih programa za rad
- investitori za ulaganje u projekte tvrtke

3. prijenos znanja

- tvrtke sa područja EU koje se bave istraživanjem, razvojem novih proizvoda i inovacija s kojima bismo ostvarili suradnju u smislu zajedničkog rada na projektima za klijente s ciljem razmjene znanja, iskustava i vještina
- povezivanje s domaćim i stranim istraživačkim, znanstvenim i obrazovnim institucijama u cilju unaprjeđenja znanja iz područja primjene novih tehnologija, procesa i materijala vezano za razvoj novih proizvoda
- suradnja s istraživačkim laboratorijem koji će razviti prototip

4. nove tehnologije

- obnova tehnološke infrastrukture
- uvođenje instrumenata za preciznu kontrolu novih proizvoda.

Govoreći o konkretnim tehnologijama, sugovornici iz poduzeća naveli su tri glavne podskupine potrebnih tehnologija:

- tehnologije višefunkcijskih materijala
- tehnologije novih proizvodnih procesa
- tehnologije za testiranje prototipova.

Navedene su tehnologije poduzeća do sada nabavljala u suradnji s inozemnim partnerima, te uz konzultacije s fakultetima, ključnim dobavljačima i drugim poslovnim partnerima.

4.3.2. Što poduzeća mogu ponuditi potencijalnim partnerima

Najveći je dio poduzeća izrazio želju za suradnjom u direktnom plasmanu svojih proizvoda i usluga na domaćem i inozemnom tržištu. Ona poduzeća koja su izrazila želju za suradnjom učinila su to u dva područja: suradnji u razvoju novih proizvoda i suradnji u prijenosu znanja. Odgovori o ekspertizi u razvoju novih proizvoda usmjereni su na sljedeće stavke u proizvodnoj industriji, pretežno tehničkog usmjerenja:

- tehnička suradnja na elektro i strojarском području
- pomoć u realizaciji projekata obnovljivih izvora energije i uvođenja učinkovite tehnologije u proizvodne procese u skladu s ekološkim i drugim međunarodnim standardima
- sigurnosno ispitivanje i funkcionalno testiranje prototipova za opremu staklarske i druge industrije
- partnerstvo u razvoju novih proizvoda i inovacija
- ekspertiza iz područja razvoja proizvoda od kompozita i plastike
- partnerstvo u razvoju novih proizvoda na bazi litijskih baterija i elektropogona
- ekspertiza u području zaštite od korozije čeličnih konstrukcija
- ispitivanje ispravnosti sustava katodnih zaštita i elektrotehničkih instalacija
- iskustva izgradnje magistralnih plinovoda i gradskih čeličnih cjevovoda
- tehnička ekspertiza u području bioinformatike
- relevantno znanje o potrebama šireg tržišta za proizvodnju ambalažnog stakla
- partnerstvo i suradnja na projektima za dobivanje bespovratnih sredstava EU
- ljudski resursi: inženjeri strojarstva s područja proizvodnog i konstrukcijskog inženjerstva, te mehanotronike, talentirani i nagrađivani produkt dizajneri
- stručnost u radu sa 3D CAD programskim alatom CREO Parametric, te CAE programskim alatima CREO Simulate i MathCad

- mogućnost stručne prakse za studente.

4.3.3. Zaštićeno intelektualno vlasništvo

Najveći dio poduzeća iz pograničnog područja nije u posjed patenata, a dio poduzeća je bio nesklon dati potpunu informaciju o vlastitim patentima, zbog čega je lista ovako prikupljenih patenata vrlo kratka:

1. pokrenut postupak priznavanja patenta u RH – „Kartice za označavanje optičkih medija“ (P20110902A); planira se pokretanje međunarodne zaštite;
2. zaštita industrijskog dizajna u RH – „Solarna ulična svjetiljka“ (D20120091A);
3. sudjelovanje u prijavi za priznanje patenta u RH za klijenta Elektroelement – „Oklopljeni blok stezaljki“;
4. sudjelovanje u prijavi za zaštitu industrijskog dizajna u RH za klijenta Elektroelement – „Izolacijsko kućište“;
5. sudjelovanje u prijavi za priznanje međunarodnog patenta za klijenta Negovita – „Mobilna kada za nepokretne osobe“.

Dio poduzeća je pod intelektualno vlasništvo naveo informaciju o licencama sustava upravljanje kvalitetom i to:

1. ISO 9001: 2000.
2. ISO 9001: 2000
3. ISO 14001: 2004.
4. ISO 14001: 2004.
5. ISO 18001: 2007
6. ISO 9001: 2008.
7. ISO 9001: 2008.

4.3.4. Kompetencije poduzeća i prepoznate potrebe za znanjem

Prepoznate kompetencije poduzeća podijeljene su na:

1. vještine prijavljivanja projekata na kompetitivne fondove;
2. znanje korištenja novih tehnologija i upravljanje složenim proizvodnim procesima;
3. dizajn i osmišljavanja proizvoda;
4. izgradnja novih programskih rješenja za dizajn i proizvodnju proizvoda;
5. znanje iz područja marketinga i plasmana proizvoda i usluga na tržište.

Prepoznate potrebe za znanjem predstavnici poduzeća nisu iscrpno elaborirali s obrazloženjem da je proces osposobljavanja stručnjaka u njihovom području zahtjevan i podrazumijeva dugotrajnu obuku i trening novih kadrova. Stoga su ova poduzeća kao potrebu za znanjem istaknuli kontinuiranu obuku svojih djelatnika putem stručnih posjeta, seminara i partnerskih razmjena. Najveći dio poduzeća (naročito u prerađivačkoj industriji, obrazovanju, informiranju i komuniciranju, te u stručnim, znanstvenim i tehničkim djelatnostima) od svojih suradnika očekuju redovita usavršavanja, čije troškove i pokrivaju.

4.3.5. Organiziranost na području istraživanja i razvoja

U prethodno izloženim rezultatima vidjeli smo do 60% poduzeća (i to u Međimurskoj županiji, dok druge dvije županije pokazuju još slabije rezultate) pogranične regije Hrvatske ima vlastitu istraživačku grupu. Tvrtke koje nemaju vlastitu grupu za istraživanje i razvoj ovaj nedostatak najčešće kompenziraju bliskom suradnjom unutar timova, prateći seminare, webinare i informiranjem putem medija, članaka i časopisa.

U poduzećima koja posjeduju vlastitu grupu za istraživanje i razvoj ovu grupu najčešće imenuje direktor poduzeća, što ukazuje na visoku centraliziranost u procesu upravljanja inovativnim rješenjima. Navedeno bi moglo ukazivati na problem nepovjerenja unutar poduzeća i rigidnosti odlučivanja, što bi moglo predstavljati zapreku donošenju inovativnih rješenja.

Prosječno velika istraživačka grupa u poduzećima okuplja tri do pet člana, koji se najvećim dijelom okupljaju po potrebi određenog zadatka. Većina intervjuiranih poduzeća nema razvijenu strategiju inovacija, istraživanja i razvoja, no dio poduzeća izražava spremnost za izradu takve strategije.

4.4. Zaključci na temelju popisa istraživačkih institucija i intervjua po institucijama

4.4.1. Postojeći načini i oblici sudjelovanja u razvoju inovacija

Od dosadašnjih istraživački i obrazovnih institucija – suradnika u području istraživanja i razvoja, poduzeća su navela Končar institut za elektrotehniku, Energetski institut Hrvoje Požar, Fakultet strojarstva i brodogradnje Sveučilišta u Zagrebu i Fakultet elektrotehnike i računarstva Sveučilišta u Zagrebu. S navedenim istraživačkim subjektima poduzeća su surađivala u definiranju, analiziranju ili ispitivanju određenih tehničkih detalja na novim proizvodima, te u osmišljavanju strategije za plasman proizvoda na tržištu. Relativno kratak popis suradnika u području istraživanja i razvoja, koji su svi smješteni u Zagrebu, sugerira da inovativnim poduzećima iz pograničnog područja Hrvatske nedostaju suradnici uz čiju bi pomoć mogli unaprijediti tehnološke i inovativne kapacitete ove regije. Navedeno upućuje na centraliziranost istraživačke infrastrukture u Hrvatskoj, a ovi nalazi istraživanja u okviru projekta SPRINT slijede nalaze *Studije o inovacijskom potencijalu regija FIDIBE partnera*, koja je izrađena u koordinaciji BICRO-a 2010. Naime, u toj je studiji (str. 64) navedeno da je decentralizacija, odnosno postojanje usluga blizu klijenata jedan od najbitnijih čimbenika razvoja poduzetništva.

Kao glavne prepreke koje utječu na suradnju s javnim istraživačkim institucijama poduzeća su navela ne-partnersku konkurenciju istraživačkih institucija i poduzeća zbog neposrednog interesa pojedinih istraživačkih institucija za plasman vlastitih proizvoda na tržištima na kojima sudjeluju i poduzeća iz pograničnog područja. Druga glavna prepreka suradnji odnosi se na prezahtjevnu administraciju koja prati partnerske ugovore, kao i nepostojanje sustava podupiranja takve suradnje od strane lokalne vlasti.

Prijedlozi poduzeća za uklanjanje prepreka suradnji slijedile su logiku samih prepreka. Drugim riječima, dio poduzeća se zalaže za uklanjanje administrativnih barijera suradnji istraživačkog i proizvodnog sektora, što je područje koje se, unatoč recentnim poboljšanjima, može još unaprijediti. Drugi zahtjev dolazi od predstavnika poduzeća kojima sudjelovanje istraživačkih institucija na tržištu tehnoloških proizvoda predstavlja prepreku suradnji, te su predložili zabranu takve prakse istraživačkim institucijama. Umjesto toga, predlažu stavljanje istraživačkih institucija u ulogu servisa za prijenos znanja i pomaganje realnom sektoru u plasmanu proizvoda. Riječ je o prijedlogu koji je neprovediv jer bi njegovo uvođenje značilo ograničavanje sloboda istraživačkih institucija i blokadu rada postojećih spin-off kompanija unutar takvih institucija.

4.4.2. Vrste akademskih djelatnosti za gospodarstvo

Znanstveno-istraživačka institucija intervjuirana za potrebe ovog projekta odabrana je temeljem najvećeg broja suradnji upravo te institucija s poduzećima iz pograničnog područja Hrvatske. Riječ je o Fakultetu elektrotehnike i računarstva Sveučilišta u Zagrebu (FER), a rezultati intervjua – usluge koje FER može ponuditi - vrlo su širokog raspona i uključuju prijenos znanja u smislu pomoći u pripremi projekata, idejnog nacrtu, prijavljivanja za sredstva EU fondova, prijavljivanja patenata i implementiranja standarda kvalitete, usluge izvođenja procesa testiranja proizvodnih procesa te omogućavanje korištenja najsuvremenije opreme. Svi su zavodi FER-a potvrdno odgovorili na pitanje spremnosti na suradnju, što znači da poduzeća sjeverozapadne Hrvatske imaju na raspolaganju širok raspon usluga i tehnologije putem:

1. Zavoda za automatiku i računalno inženjerstvo
2. Zavoda za elektroakustiku
3. Zavoda za elektroniku, mikroelektroniku, računalne i inteligentne sustave
4. Zavoda za elektrostrojarstvo i automatizaciju
5. Zavoda za elektroničke sustave i obradbu informacija
6. Zavoda za primijenjenu fiziku
7. Zavoda za primijenjenu matematiku
8. Zavoda za primijenjeno računarstvo
9. Zavoda za radiokomunikacije
10. Zavoda za telekomunikacije.

4.4.3. Potrebe i očekivanja od suradnje s gospodarstvom

Budući da FER raspolaže visoko sofisticiranom tehnologijom, u navođenju potreba i očekivanja od gospodarstva ograničili su se na:

1. poboljšanje svog tehnološkog znanja
2. suradnju na istraživačkim projektima i razvoju tehnologija
3. pristup opremi za istraživanje i razvoj koju njihova institucija ne posjeduje.

5. Popis aktera u inovativnosti pograničnog područja

5.1. Popis odabranih inovativnih poduzeća

Tablica 44: Popis odabranih inovativnih poduzeća po regijama (županije)

KRAPINSKO-ZAGORSKA	MEĐIMURSKA	VARAŽDINSKA
5m d.o.o.	Agricola d.o.o.	Abit d.o.o.
Alati stuhne d.o.o.	Alfa car d.o.o.	Bambi d.o.o.
Armko d.d.	Alpro-Šardi d.o.o.	Biovitalis d.o.o.
Auto škola best d.o.o.	Axiom d.o.o.	Brakus d.o.
Bačani transporti d.o.o.	Bernarda d.o.o.	Condio d.o.o.
Bartol impex d.o.o.	Bioinstitut d.o.o.	Drvodjelac d.o.o.
BDF servis d.o.o.	Centrometal d.o.o.	Ducati komponenti d.o.o.
Cipro d.o.o.	Eko međimurje d.d.	Dulex d.o.o.
DUE-DI d.o.o.	Elkos d.o.o.	Elektromehanika d.o.o.
Dundo promet d.o.o.	Hepplast-pipe d.o.o.	Elkom d.o.o.
Elcon prehrambeni proizvodi d.o.o.	Kavran grupa d.o.o.	Energy plus d.o.o.
Elektro-orsag d.o.o.	Kvantum d.o.o.	Evolva d.o.o.
Evolve d.o.o.	Letina-inox d.o.o.	Farmal d.d.
Grading d.o.o.	LPT d.o.o.	Fotex d.o.o.
H.o.n. ing d.o.o.	MCS d.o.o.	Granom d.o.o.
Inkop koža d.o.o.	Media-soft d.o.o.	Gumiimpex - GRP d.d.
Inkop obuća d.o.o.	Muraplast d.o.o.	Hanješ d.o.o.
Kostel promet d.o.o.	Novi feromont d.o.o.	IBS d.o.o.
Kotka krapina d.d.	Nukleus d.o.o.	Igea d.o.o.
Kovina d.d.	Pakplus d.o.o.	Ivančica d.d.
Krakom d.o.o.	Pana d.o.o.	J&J d.o.o.
Lacković d.o.o.	Quadro d.o.o.	Knauf insulation d.o.o.
Metalac - pnt d.o.o.	Ragusa d.o.o.	Koka d.d.
Metalis d.o.o.	Sobočan interijeri d.o.o.	Kostwein-proizvodnja strojeva d.o.o.
MGT d.o.o.	Šestan buch d.o.o.	Larix d.o.o.
Mira sistem d.o.o.	Tehnix d.o.o.	Lim-mont d.o.o.
Monaris d.o.o.	Tender d.o.o.	Lukaps d.o.o.
Mužek krapina d.o.o.	TMT d.o.o.	Marlex d.o.o.
Neteko d.o.o.	Toya d.o.o.	Mehun d.o.o.
Obrada metala i trgovina "Josip Pleško" d.o.o.		Metakem d.o.o.

KRAPINSKO-ZAGORSKA	MEĐIMURSKA	VARAŽDINSKA
Okiroto d.o.o.		MIV d.d. metalska industrija varaždin
Omco croatia d.o.o.		Obo bettermann d.o.o.
PA-EL d.o.o.		Oprema-pit d.o.o.
Perfecta d.o.o.		Oprema-strojevi d.o.o.
PGM d.o.o.		Patting d.o.o.
Radio zlatar d.o.o.		Požgaj d.o.o.
Regeneracija d.d.		Server tech d.o.o.
Straža imo d.o.o.		Solvis d.o.o.
Stražaplastika d.o.o.		Univerzal d.o.o.
Terme tuhelj d.d.		Vindija d.d.
Tpk orometal d.d.		Wachem d.o.o.
Trgostil d.d.		Wam product d.o.o.
Zagorka d.o.o.		Work-ing d.o.o.
Zagorski vodovod d.o.o.		Zrinski tehnologija d.o.o.
ZMH Horvat d.o.o.		

5.2. Popis istraživačkih i obrazovnih institucija

Tablica 45: Popis istraživačkih i obrazovnih institucija na regionalnoj razini (županije)

KRAPINSKO-ZAGORSKA	MEĐIMURSKA	VARAŽDINSKA
Veleučilište Hrvatsko zagorje Krapina	Bioinstitut Čakovec	Sveučilište u Zagrebu, Fakultet organizacije i informatike, Varaždin
	Institut sinergije znanosti i društva	Sveučilište u Zagrebu, Geotehnički fakultet, Varaždin
	Međimursko veleučilište u Čakovcu	Veleučilište u Varaždinu
	Sveučilište u Zagrebu, Učiteljski fakultet, odsjek u Čakovcu	

Ovome je popisu, iako nije riječ o obrazovnim i istraživačkim institucijama, potrebno dodati i Međimurski IT klaster i ICT klaster u Varaždinu, jer je riječ o organizacijama koje okupljaju znatan broj ICT tvrtki i koje stoga mogu kroz međusobnu suradnju znatno doprinijeti razvoju tehnoloških i inovacijskih potencijala sjeverozapadne pogranične regije Hrvatske.

5.3. Popis podupirajućih institucija

Podupirajuće institucije na nacionalnoj razini:

1. Agencija za mobilnost i programe EU
2. BICRO – Poslovno-inovacijska agencija Republike Hrvatske
3. Europska poduzetnička mreža Hrvatske (EEN)
4. HAMAG INVEST – Hrvatska agencija za malo i srednje poduzetništvo
5. HBOR – Hrvatska banka za obnovu i razvoj
6. HIT – Hrvatski institut za tehnologiju
7. Hrvatska gospodarska komora
8. Hrvatska nacionalna zaklada za znanost
9. Hrvatska obrtnička komora
10. Hrvatski zavod za zapošljavanje
11. Ministarstvo poduzetništva i obrta
12. Ministarstvo poljoprivrede
13. Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova EU.

Tablica 46: Popis podupirajućih institucija na regionalnoj razini (županije)

KRAPINSKO-ZAGORSKA	MEĐIMURSKA	VARAŽDINSKA
Grad Donja Stubica	ČAKRA – Razvojna agencija Grada Čakovca	AZRA – Agencija za razvoj Varaždinske županije
Grad Klanjec	Grad Čakovec	Grad Ivanec
Grad Krapina	Grad Mursko Središće	Grad Lepoglava
Grad Oroslavlje	Grad Prelog	Grad Ludbreg
Grad Pregrada	Hrvatski zavod za zapošljavanje, Područna služba Čakovec	Grad Novi Marof
Grad Zabok	Međimurska energetska agencija	Grad Varaždin
Grad Zlatar	Obrtnička komora Međimurske županije	Hrvatski zavod za zapošljavanje – Područni ured Varaždin
Hrvatski zavod za zapošljavanje – Područni ured Krapina	REDEA – Regionalna razvojna agencija Međimurje	Obrtnička komora Varaždinske županije
Krapinsko-zagorska slobodna zona	TIC – Tehnološko inovacijski centar Čakovec	Razvojna agencija Sjever Dan d.o.o.
Obrtnička komora Krapinsko-zagorske županije		Tehnološki park Varaždin d.o.o.
Ured državne uprave u Krapinsko-zagorskoj županiji		Ured državne uprave u Varaždinskoj županiji
ZARA – Zagorska razvojna agencija		

6. Rezultati intervjuja provedenih po poduzećima te istraživačkim i obrazovnim institucijama

6.1. Popis poduzeća uključenih u intervjuje

Tablica 47: Popis intervjuiranih inovativnih poduzeća

PODUZEĆE	KONTAKT
KRAPINSKO-ZAGORSKA ŽUPANIJA	
BDF servis d.o.o.	Hum na Sutli 107/4 49231 Hum na Sutli 049 382 222 bdf@bdf-servis.hr www.bdf-servis.hr
DUE-DI d.o.o.	Tugonica 58 Marija Bistrica, 091/2866378 info@due-di.hr http://www.due-di.hr/
Evolve d.o.o.	Park M. Vrhovca 1 49240 Donja Stubica +385 49 286 269 info@evolve.hr natalija.knezic@evolve.hr www.evolve.hr
Neteko d.o.o.	K.Š. Gjalskog 4 49210 Zabok +385 98 306662 ratko@neteko.hr www.neteko.hr
Obrada metala i trgovina "Josip Pleško" d.o.o.	Gubaševo 2a 49210 Zabok 049237733 davor@plesko.hr www.plesko.hr
PA-EL d.o.o.	Dubrovčan 33 b 49214 Veliko Trgovišće 049 557 333, 098 606 012 neda.pavlisa@pa-el.hr www.pa-el.hr

PODUZEĆE	KONTAKT
MEĐIMURSKA ŽUPANIJA	
Alfa car D.O.O.	Preloška 92 40 000 Čakovec 040 365 300 vozila@alfacar.hr www.alfacar.hr
Muraplast d.o.o.	Ind. zona, Sajmišna bb 40329 Kotoriba 040/683-200 info@muraplast.com http://www.muraplast.com/
Sobočan interijeri d.o.o.	Slatine 18 40 315 Mursko Središće 040 573 210 info@sobocan-interijeri.hr http://www.sobocan-interijeri.hr/
Šestan-Busch d.o.o.	Industrijska zona 3 40323 Prelog 040 646 330 sestan-busch@ck.htnet.hr http://www.sestan-busch.hr/en/
Tehnix d.o.o.	Braće Radića bb 40320 Donji Kraljevec 040 650 100 www.tehnix.hr
VARAŽDINSKA ŽUPANIJA	
Abit d.o.o.	Zagrebačka 87 42 000 Varaždin 042 242 040 info@abit.hr www.abit.hr
Energy plus d.o.o.	Koprivnička 19 42234 Ludbreg 042 404 040 info@energyplus.hr www.energyplus.hr
Evolva d.o.o.	Zagrebačka 94 42000 Varaždin 042 658 550 nikolina.tomaskovic@evolva.hr www.evolva.hr
Servertech d.o.o.	Trg sv. Vida 10a 42205 Vidovec 042 209 061 com@severtch.hr http://www.severtch.hr
Solvis d.o.o.	Gospodarska zona Brezje, PP113 42000 Varaždin 042 250 330 jasmina.novak@solvis.hr www.solvis.hr

6.2. Izvještaj o intervjuima – opći zaključak o razini organiziranosti, ljudskim potencijalima, međusobnoj suradnji i inovativnosti poduzeća

Temeljem podataka u trogodišnjem razdoblju rada inovativnih poduzeća u pograničnoj regiji Hrvatske moguće je donijeti zaključke koji će trebati biti revidirani po izlasku hrvatskog gospodarstva iz recesije. Naime, u promatranom su razdoblju mnoga poduzeća prošla kroz smanjivanje opsega djelatnosti i doživjela pad prihoda, a time je i njihova suradnja s drugim poduzećima u okruženju bitno smanjena. Iz ove perspektive možemo reći da su poduzeća pokazala visoku razinu unutarnje organiziranosti i vještinu ovladavanja ljudskim resursima u koje kontinuirano ulažu. No, budući da je posljednjih nekoliko godina dio poduzeća uslijed problema u plasmanu svojih usluga i proizvoda morao smanjiti svoje djelatnosti, sukladno tome smanjena je i suradnja s drugim poduzećima. Ovdje moramo napomenuti da je i prije ovog smanjivanja suradnja bila prilično skromna, što su neki od intervjuiranih predstavnika poduzeća obrazložili time da djeluju na vrlo ograničenom teritoriju zbog čega su uvjeti poslovanja visoko kompetitivni i ne pogoduju suradnji. Ovakva se situacija ogledava i u niskom stupnju inovativnosti djelatnosti koje nisu u području proizvodnje, informiranja i komuniciranja, te stručne i istraživačke djelatnosti. Dodatna potpora ovakvom nalazu dolazi iz ekonomskih pokazatelja, odnosno najviše ostvarene dobiti upravo u segmentu prerađivačke djelatnosti.

6.3. Usporedba ponude i očekivanja u privatnom i javnom sektoru

Privatan sektor – poduzeća iz pogranične regije svoja su očekivanja najvećim dijelom usmjerila prema institucijama javne uprave. Pritom kao poželjne oblike pomoći navode financijske poticaje za inovativna rješenja, posredovanje u povezivanju u inovativna partnerstva, administrativno-pravne savjete, pomoć u prijavljivanju inovativnih projekata na natječaje i direktno financiranje usluga i proizvoda. Potonji je element naročito izražen jer je veći dio poduzeća iskazao nedostatak financijskih sredstava za ulaganje u razvoj novih djelatnosti i potrebu za bespovratnim državnim sredstvima. Poduzećima problem također predstavlja i slaba povezanost s potpornim institucijama. U tom im je smislu potrebna pomoć regionalnih agencija i centara za poduzetnike kako bi se povezali s ciljem pokretanja stvaranja proizvoda s višom dodanom vrijednošću. Potrebe su iskazane i u dijelu kreiranja interdisciplinarnе mreže istraživačkih institucija, oglašivača i privatnih poduzetnika jer se dio poduzetnika teško nosi s izazovom upravljanja cijelim procesom proizvodnje – od idejnog nacрта, preko izrade prototipa, testiranja, izrade finalnog proizvoda, do marketinga i plasiranja proizvoda na tržište.

Osim generalno usmjerenih odgovora bilo je i vrlo konkretnih, poput iskazivanja potrebe za regulativom u „području zaštite od korozije materijala (čeličnih konstrukcija) EU i na područje RH, kako u segmentu strateške i obvezne tehničke primjene, zbog važnosti očuvanja sigurnosti mnogih građevina u eksploataciji i zaštite okoliša, tako i u segmentu certifikacije i kompetencijama osoblja i tvrtki za to područje“. Druga je slična sugestija ciljala na to da zakonodavstvo Hrvatske nije usklađeno s normama EU u području zaštite okoliša, poput teško razgradivog plastičnog otpada (plastičnih vrećica), iako u Ministarstvo zaštite okoliša tvrde da se europske regulative u potpunosti poštuju.

S druge strane, očekivanja akademskog od privrednog sektora ovdje su fokusiranija i odnose se na suradnju u stvaranju idejnih rješenja za nove proizvode, naročito nove proizvode u domeni visoke tehnologije i inovacija. Ovakva je neravnoteža očekivanja razumljiva jer akademski sektor posjeduje ekspertizu koja privatnom sektoru često nedostaje, poput vještina povlačenja sredstava iz međunarodnih fondova, testiranja proizvoda, implementacije standarda kvalitete i prijavljivanja patenata. Također, u akademskoj je zajednici pristup infrastrukturi i umrežavanje s kolegama iz srodnih područja gotovo samorazumljivo i utoliko njihov rad u razvoju inovativnih rješenja čini lakšim nego predstavnicima proizvodnog sektora.

7. Zaključak

Hrvatski je sustav poticanja visokotehnoloških i inovativnih rješenja znatno reformiran u posljednjih dvadeset godina. Osim promjene zakonodavstva, bitan se napredak desio i u uspostavljanju i međusobnom povezivanju agencija i institucija koje u svom djelokrugu imaju razvoj poduzetništva i inovativnosti. Te agencije i institucije danas nude mnoge programe ulaganja u infrastrukturu, razvoj novih rješenja i ljudske resurse. No, promjene u broju i kvaliteti tehnoloških rješenja i patenata vrlo su spore, te nas još uvijek smještaju na europsko začelje. Manjkavost sustava ogledava se i u nedostatnoj infrastrukturi koja bi omogućila transfer visokotehnoloških rješenja u domenu malog i srednjeg poduzetništva, koje je još uvijek (naročito u pograničnom području) dominantno.

Iako je regija sjeverozapadne Hrvatske (pogranično područje) po pokazateljima konkurentnosti u hrvatskom vrhu, ne može se izbjeći utjecaj okruženja i popratnih relativno skromnih rezultata u novim tehnologijama, djelatnostima i inovativnim rješenjima. Navedenom stanju ne pomaže niti konstanto opadanje državnih ulaganja u istraživanje i razvoj, koje u ovom trenutku iznosi skromnih 0,76% nacionalnog proračuna. Također je zamjetan nedostatak

monitoriranja razvoja pojedinih djelatnosti i njihovih proizvoda od strane regulatornih i financijskih agencija, te nepoznavanje europskih regulativa u području istraživanja i razvoja.

Hrvatsku u mnogim segmentima još uvijek odlikuje centraliziranost u području istraživanja i razvoja, pri čemu javni akademski sektor dominira, uz nedovoljnu suradnju s privrednim subjektima. Nerazumijevanje koncepta regionalnog razvoja u svim segmentima – pa tako i u segmentu znanosti i istraživanja razvidno je iz *Smjernica za strategiju razvoja odgoja, obrazovanja, znanosti i tehnologije* (2012), gdje je na str. 43 navedeno da „zbog toga u Hrvatskoj za odabrane prioritete treba poticati stvaranje regionalnih grozdova (*cluster*) (u tom je smislu cijela Hrvatska jedna regija) [...]„. Drugim riječima, u ovim se smjernicama regionalni razvoj spominje tek u kontekstu razvoja Hrvatske kao regije u Europi. Pritom su naročito pogođeni mali i srednji poduzetnici, koji se uz nedostatak potpore iz javnog istraživačkog sektora suočavaju i s nedostatnom potporom regulatornih i financijskih agencija te lokalnih vlasti. Također, analiza Z. Aralice i D. Redžepagića (2012: 18) navodi da je jedna od opasnosti (*threats*) po razvoj hrvatskog inovacijskog sustava „relativno mala istraživačka zajednica nedovoljna za intenziviranje suradnje s industrijskim sektorom“. Navedeni se nedostaci mogu učinkovito riješiti paralelnim povezivanjem već postojećeg sustava na nacionalnoj i regionalnim razinama. Navedeni je sustav vrlo obuhvatan i kapacitiran za transfer znanja, vještina i infrastrukture između javnog i privatnog sektora, no često elementi koji uspješno funkcioniraju na nacionalnoj razini na lokanoj razini zakažu zbog nedostatne potpore javnih institucija. Time su izrazito pogođeni mali i srednji poduzetnici, koji u pograničnom području predstavljaju većinu poduzetnika, te time i najveći resurs za podizanje inovativnosti i ukupne konkurentnosti pograničnog područja Hrvatske.

8. Literatura

Publikacije

1. Aralica, Z.; Redžepagić, D. (2012): *Croatian national innovation system – SWOT analysis. Innovation Policy Learning from Norway in Western Balkans (WBinNO): Sarajevo Workshop* http://wbc-inco.net/attach/0_Croatia_SWOT_con.pdf
2. *Innovation Union Scoreboard* (2011): European Commission
http://ec.europa.eu/enterprise/policies/innovation/files/ius-2011_en.pdf
3. *Monitoring Croatia for EU Access* (2012): European Commission
http://ec.europa.eu/commission_2010-2014/fule/docs/news/20120424_report_final.pdf
4. Pozzi, A. (2010): *Razvoj inovativnih poslovnih parkova za promidžbu inovacije i poduzetništva u jugoistočnoj Europi*. BICRO
http://bicro.hr/docdokumenti/FIDIBE/studija_inovativnog_potencijala_hr.pdf
5. *Razvojna strategija međimurske županije*
<http://www.redea.hr/images/stories/razno/razvojna-strategija-medjimurske-zupanije-2011-2013.pdf>
6. *Regionalni indeks konkurentnosti* (2010): Nacionalno vijeće za konkurentnost Hrvatske
<http://www.konkurentnost.hr/Default.aspx?art=383&sec=2>
7. *Smjernice za strategiju razvoja odgoja, obrazovanja, znanosti i tehnologije* (2012): Republika Hrvatska, Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta.
8. *Strategija razvoja Krapinsko-zagorske županije*
http://www.zara.hr/SADRZAJ/DOKUMENTI/KZZ_Strategija_Razvoja.pdf
9. *Studija o inovacijskom potencijalu regija FIDIBE partnera* (2010): Poslovno inovacijski centar Hrvatske – BICRO d.o.o.
http://bicro.hr/docdokumenti/FIDIBE/studija_inovativnog_potencijala_hr.pdf
10. *Županijska razvojna strategija Varaždinske županije 2010.*
http://www.azra.hr/luxUploads/0000007_Zupanijska_razvojna_strategija.pdf

Web izvori

AZRA – Agencija za razvoj Varaždinske županije <http://www.azra.hr/hr/>

Cro-ICT <http://www.cro-ict.net/>

ČAKRA – Razvojna agencija Grada Čakovca <http://www.cakra.hr/>

Europska poduzetnička mreža Hrvatske (EEN) <http://www.een.hr/>

Eurostat http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/statistics/search_database

Innovation Union http://ec.europa.eu/research/innovation-union/index_en.cfm

Ministarstvo znanost, obrazovanja i sporta <http://www.mzos.hr>

REDEA – Regionalna razvojna agencija Međimurje <http://www.redea.hr/>

Seventh EU Research Framework Programme – FP7

http://cordis.europa.eu/fp7/home_en.html

TIC – Tehnološko inovacijski centar Čakovec <http://ticm.hr/>

ZARA – Zagorska razvojna agencija <http://www.zara.hr/>